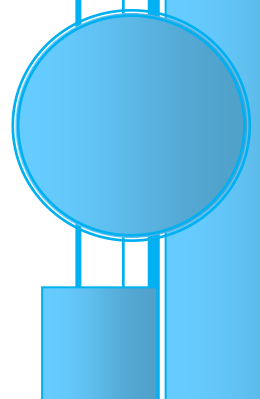

HALACSKA REFORMÁTUS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

MÓDOSÍTOTT VÁLTOZAT

2025

Tartalom

I. Bevezető.....	4
I.1. Óvodánk adatai.....	4
I.2. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere.....	5
I.3. Helyzetelemzés.....	6
II. Óvodánk jellemzői.....	7
II.1. Gyermekkép.....	7
II.2. Óvodakép.....	7
III. Helyi óvodai pedagógiai programunk célja és alapelvei.....	8
III.1. Óvodai nevelésünk célja.....	8
III.2. Legfontosabb nevelési alapelveink	9
IV. Óvodánk feladatrendszere	10
IV.1. Általános feladataink.....	10
IV.1.1. Az egészséges életmód alakítása	10
IV.1.2. A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása	11
IV.1.2.1. Az egészséges táplálkozás	11
IV.1.2.2. A mindennapos mozgás, testmozgás.....	11
IV.1.2.3. 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátása	12
IV.1.2.4. Fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek megsegítése.....	13
IV.1.2.5. A lelki egészség fejlesztése.....	13
IV.1.2.4. A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	14
IV.1.2.5. A személyi és környezeti higiénia fejlesztése.....	14
IV.1.3. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	16
IV.1.4. Anyanyelvi-, értelmi nevelés	19
IV.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	21
V. Tevékenységformák.....	23
V.1. Játék.....	23
V.2. A játék feltételei.....	24
V.2.1. Élményszerzési lehetőség.....	24
V.2.2. Többfajta játékhoz megfelelő hely	24
V.2.3. A játék tartalmának megfelelő játékeszköz és játékszer.....	25
V.3. Munkajellegű tevékenységek	26
V.4. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	28
VI. Tevékenység keretei.....	30
VI.1. Külső világ tevékeny megismerése	30

VI.1.1. Természeti környezet megismertetése.....	30
VI.1.2. Társadalmi környezet megismertetése.....	31
VI.1.3. Matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben alkalmazása.....	32
VI.2. Hitéleti tevékenységek.....	34
VI.3. Verselés, mesélés.....	37
VI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	38
VI.5. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	40
VI.6. Mozgás.....	42
VI.6.1. Az óvodai testnevelés célja	43
VII. Az óvoda ünnepei, hagyományai.....	46
VIII. Óvoda kapcsolatai.....	48
VIII.1. Családdal.....	48
VIII.2. Gyülekezettel.....	49
VIII.3. Társintézményekkel.....	49
IX. Gyermekvédelem az óvodában	50
IX.1. Gyermekvédelmi feladatok	51
X. Csoportos szakmai dokumentumok	52
XI. Óvodai élet megszervezésének elvei.....	53
XI.1. Az óvoda szervezeti és időkeretei	54
XI.2. Óvodánk személyi feltétele	59
XI.3. Óvodánk tárgyi feltétele... ..	60
XI.3.1. Berendezés.....	60
XI.3.2. Programunk megvalósításához szükséges eszközrendszer.....	60
XII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	70

I. Bevezető

I.1. Óvodánk adatai

Az intézmény neve:	Budapest-Budafoki Református Egyházközség Halacska Református Óvoda
Székhelye:	1221 Budapest, Törley tér. 3-4. Férőhely száma: 175 Csoportok száma: 7 Óvodapedagógusok száma: 14+1 NOKS dolgozók száma: 7+2
Telephelye:	1225 Budapest, Bartók Béla u.4. Férőhely száma: 70 Csoportok száma: 3 Óvodapedagógusok száma: 6 NOKS dolgozók száma: 3+1
Adószáma:	18234237-4-43,
Csoportazonosító szám:	17783381-5-43
OM szám:	101706
Működési engedély száma:	BP/1009/02077-3/2024
Nyilvántartási szám:	BP/1009/02077-2/2024.
Statisztikai számjele:	18234237 8520 552 01
Tel/Fax: Székhely	06 1 4820224
Tel: Telephely	06 1 2070141
Honlap:	www.halacskaovi.hu
Email:	halacskaovi@halacskaovi.hu
Intézmény alaptevékenysége:	óvodáskorú gyermekek nevelése, iskolai életmódra felkészítése
Alapítója:	Budapest-Budafoki Református Egyházközség Presbitériuma
Intézmény fenntartója:	Budapest-Budafoki Református Egyházközség Presbitériuma
Alapítás éve:	1998
Intézmény felügyeleti szerve:	Magyarországi Református Egyház Dunamelléki Egyházkerület 1092 Budapest Ráday u. 28.
Alapító okirat kelte:	1998.06.18.
Alapító okirat azonosítója:	23/1998 sz. presbiteri határozat
Alapító okirat módosításának száma és kelte:	3/2024.02.13. sz. presbiteri határozat
Az óvoda képviselője:	a Köznevelési Törvény előírása szerint a vezetéssel megbízott Gyenes Krisztina igazgató.
A program készítője:	A nevelőtestület bevonásával az igazgató

I.2. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló

363/2012. (XII.17.) kormányrendelet Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról

77/2025 (IV.15.) Korm.rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

1997. évi XXXI. tv. A Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

1995. ÉVI I. törvény a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye (az 1998. évi I. törvény, a 2005. évi II. törvény és a végrehajtási utasítással, a 2013. évi V. törvény és a 2019. évi IV. törvény átfogó módosításaival egységes szerkezetben)

2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról (Infotv.)

Református Óvodai Nevelés Keretprogramja

Az óvoda hatályos Alapító Okirata

I.3. Helyzetelemzés

Halacska Református Óvodánk a Budapest-Budafoki Református Egyházközség fenntartásában működik; a gyermekek nevelése a biblia tanításának szellemében folyik.

Hálás szívvel tekintünk vissza az Óvoda elmúlt időszakára. Az óvoda épületéből 175 kisgyermeket befogadó, „otthont” adó „fészek” lett. Törley téri épületünk mellett 2009-ben beindíthattuk a Kishalacska telephelyünket a XXII. Ker. Bartók Béla úton, ahol még 70 gyermek nevelését, fejlesztését látjuk el.

Pedagógiai munkánk alapja a hit és az Istentől kapott elhívás, amely erőt, kitartást és lelki-szakmai gyarapodást adott számunkra. Hálával tekintünk az eddig megtett útra, hiszen mindez Isten kegyelméből valósulhatott meg – szeretetében, békességében és örömében tapasztaltuk meg jelenlétét. Jövőnket is Istenbe vetett bizalommal formáljuk: készen állunk felmérni a ránk váró feladatokat, fejlődni, megújulni, és törekedni arra, hogy munkánkban mindenkor megfeleljünk az Ő akaratának és vezetésének.

„Boldog nép vagyunk...” Mert tudhatjuk, hogy óvodánk, a benne dolgozó felnőttek, és a gyermekek, mind az Úr Istené. Ő hordoz a tenyerén minket, Ő enged megvalósulni dolgokat, és Ő adja a határainkat is, ezáltal kijelölve az utat, amelyen haladhatunk. Munkánkat meghatározza a felelősségtudat, Krisztus és az emberek előtt. Tudjuk, hogy mi a célunk, ki az, akit képviselünk. Megteszünk emberileg mindent azért, hogy a pedagógiai programunkban meghatározott célok megvalósuljanak. Óvodapedagógusainknak élő kapcsolata van Istennel, és ismerik a Bibliát.

Működésünket meghatározzák a törvények, és azok változásai. Az új Köznevelési törvény új feladatokat elé állítja az óvoda munkatársait. Szakmailag, és szemléletében is a minőségi, színvonalas működésre helyezi a hangsúlyt. Ez nekünk református óvodában dolgozóknak belső elkötelezettséget kell, hogy jelentsen.

Hálásak vagyunk azért, hogy hatalmas utat tehetünk meg; elsősorban az eszközök biztosításában. A hiányosságokat folyamatosan pótoljuk.

Küldetésünk: Istentől kért bölcsességgel, és krisztusi szeretettel szolgálunk.

Küldetésnyilatkozat

A Budapest-Budafoki Református Egyházközség Halacska Református Óvodájának küldetése, hogy gyermekeiket a keresztyén értékrend alapján, személyes hitünk, életünk példájával, legjobb tudásunknak megfelelően, családi légkörben a szülőkkel szorosan együttműködve neveljük.

Legszentebb feladatunk:

- hitben, Jézus Krisztus által kapott szeretetben, a hibáink tolerálásával,
- biztonságban, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével,
- a képességek, készségek sokoldalú, harmonikus fejlesztésével,
- boldog, kiegyensúlyozott gyermekeket neveljünk.

Olyan óvoda vagyunk, ahol a domináns értéként jelenik meg a hit, szeretet, becsületesség, elkötelezettség, kitartás, bátorság, megbízhatóság, munkaszeretet.

A személyiséget tiszteletben tartva felkészítjük a gyerekeket, hogy iskolára alkalmasan léphessenek ki a világba.

Mindennek biztosítéka a dolgozók Jézus felé való elkötelezettsége, szakmai ismerete, innovációra való nyitottsága, a minőségi munkára való törekvése.

II. Óvodánk jellemzői

II.1. Gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodáskor szenzitív időszak, és a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik. A gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A gyermeknevelés legszentebb feladata, hogy a gyermekek személyiségüket tiszteltetben tartva, egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, s esetleg meglévő hátrányaik csökkenjenek, nem adva helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A lélek gyümölcse Isten segítségével jelenjék meg a gyermekek életében. Gyermekeink:

- Bátran, bölcsen tudjanak szembenézni az élet örömeivel és megpróbáltatásaival, kihívásaival.
- Életkoronként és egyénenként változó szükségletek biztosításával már óvodás korban formálják, erősítik a boldog és biztonságos élethez szükséges alapvető jellemvonásokat: hit, szeretet, beleélés (empátia), becsületesség, elkötelezettség, kitartás, bátorság, megbízhatóság, munkaszeretet.
- Tudjanak, és merjenek dönteni.
- Szociális képességük nyilvánuljon meg kapcsolataikban, a családban, a közösségekben, baráti körben.
- Álljanak helyt fizikailag, érzelmileg, lelkileg és értelmileg a feladataikban.
- Érezzék azt, hogy Isten mellettük áll támaszként.

II.2. Óvodakép

Az 1993. évi Köznevelési törvény lehetővé tette, hogy azok a szülők, akik a gyermekeiket vallási és világnézeti meggyőződésük alapján hitben kívánják nevelni, erre lehetőséget kapjanak az óvodai nevelés során. Továbbá, hogy működjön olyan óvodák, melynek programjában a keresztyén szellemben való nevelés dominál. A Magyar Református Egyház engedélyével, és a Református Pedagógiai Intézet segítségével, az óvodák munkájának összehangolásával, az egyházközségek fenntartása alatt létrejöhetnek ilyen intézmények.

Ezek alapján kezdte el működését az óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve a Budapest-Budafoki Református Egyházközség fenntartásával, a Budapest-Budafoki Református Egyházközség Halacska Református Óvodája 1998. szeptember 1.-én. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában és a református óvodai nevelés keretprogramjában foglaltakkal összhangban, a pedagógiai programunk elkészítésénél, a keresztyén világkép kialakítását, a keresztyén erkölcs megalapozását, a bibliai integrációt tartottuk szem előtt. A hitéleti nevelés és az a tény, hogy az egész napot áthatja ez a légkör, a gyermekek pozitív személyiségének kialakítását segíti elő.

Pedagógiai kultúránkat az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek elfogadása, a bizalom, a szeretet, az együttérzés, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jel-

lemzi. Feladatunk: a fokozatos átmenet elvét szem előtt tartva gyermekeink felkészítése az iskolába lépésre. Óvodánkban az itt töltött idő alatt a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei, miközben az óvoda teljesíti legfőbb (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) funkcióit.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Emellett figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is. Biztosítjuk a gyermek számára a nyugodt, békés, szeretetteljes légkört, ahol a krisztusi példa áll előttünk. A gyermek személyiségéhez, a legfőbb tevékenységén - a játékon - keresztül kívánunk eljutni, és átadjuk neki mindazokat az emberi értékeket és személyiségformáló műveltség tartalmakat, amely az egészséges fejlődéséhez szükséges. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítanunk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, és amely nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézményeként kívánja kiegészíteni a családi nevelést, biztosítani a gyermeki személyiség védelmét, nevelését, fejlesztését. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. Figyelembe véve Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket és tiszteletben tartva az életkori sajátosságokat, a gyermek mind teljesebb, egyéni képességeinek kibontakoztatását.

A köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és jótállásait az állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat. A befogadó köznevelési rendszer kialakításához való tevékeny hozzájárulásunk része a Kárpát-medence sokféle kultúráját elfogadó szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen. Ez a gyermekek oldaláról szükséglet, a felnőttek számára kötelesség.

III. Helyi óvodai pedagógiai programunk célja és alapelvei

III.1. Óvodai nevelésünk célja

- A gyermekek ismerjék meg a teremtő Isten csodálatos műveit, találjanak rá az útra, mely az Úr Jézushoz vezet.
- Alakuljon ki bennük a helyes önértékelés, és értékrend.
- Bontakozzék ki a környezetükben jól eligazodó, sokoldalú, boldog, harmonikus gyermeki személyiség.
- Alakuljon ki a gyermekekben a természet iránti pozitív érzelmi kötődés, a környezet-tudatos magatartás.
- Egyéni, életkori sajátosságokat, valamint az eltérő szociokulturális háttér és fejlődési ütemet figyelembe véve, komplex képességfejlesztéssel, a lassú és folyamatos átmenet biztosításával alkalmassá váljanak az iskolába való beilleszkedésre.
- A hátrányok csökkentése, egyenlő esélyteremtés minden gyermek számára.

- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésének biztosítása, fejlődésüknek segítése.

III.2. Legfontosabb nevelési alapelveink

"Elő kell segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását, valamint szellemi és fizikai tehetségének és képességeinek a lehetőségek legtágabb határáig való kifejtését..."

Gyermek Jogairól szóló Egyezmény,
1991. évi LXIV.sz.trv.29.cikk 1.§.

Sok szeretettel próbáljuk elültetni gyermekeinkben azt a magot, amely igazán értékes emberré, személyiséggé formálja őket.

Hasznos, értéknövelő állampolgárokká válnak azáltal, hogy az ismeretek és az egyéniségük révén helyt tudnak állni a világban az előttük álló feladatokban. Azok a gyermekek, akik keresztyén családba születtek, a szülők hite és döntése alapján váltak az egyház tagjaivá. El szeretnénk indítani őket azon az úton, ahol a gyermek az evangélium megismerése által válik Jézus Krisztus követőjévé.

Hitre segíti őket, ami annyit jelent, életre segíti. Az óvodai nevelés célját más formában, sajátos légkörben, az érzelmekre is hatva valósítjuk meg. Kihangsúlyozva a

hitet, a szeretetet, a hálát, a békét. Az óvodás korú gyermek életében az a legfontosabb, hogy derűs, szeretetteljes légkörben növekedjen, és biztonságban érezze magát nem csak a családban, hanem a nevelési intézményben is.

Nevelésünk alapelveinkben szem előtt tartjuk, hogy:

- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A gyermeknevelés elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Ez a családokkal való inkluzív együttműködésre, kölcsönös tiszteletre, gyermeki aktivitásra építve érhető el.
- Nyitottság és őszinteség megtartása mellett pozitív példa adására nevelünk.
- Testi, szociális, érzelmi és értelmi képességeit életkor-specifikusan egyéni differenciált módon fejlesztjük és alakítjuk. Mindezeket sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekkel, a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosításával.
- Elfogadjuk a különbözőségeket, az egyéniség már jelentkező csiráit, és erre tudatosan odafigyelünk.
- Támogatjuk az átlagon aluli képességekkel rendelkező gyermekek felzárkóztatását és a „tehetségígéretes” gyermekek sokoldalú személyiségfejlődését.
- Ügyelünk arra, hogy a gyermeki személyiséget szeretetteljes légkör, bizalom, tisztelet és megbecsülés övezze.
- Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a szabad játék elsődlegességének biztosítását tekintjük.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk és a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulniuk.

- Gondoskodunk arról, hogy az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Intézményünkben biztosítjuk gyermekeink számára azt a jogot, hogy kötelességeikkel is tisztában lehessenek, amelyek az együttélés szabályainak helyes ismeretére tanítja őket. Mindezen határok egyszersmind védhessék őket és a velük együtt élőket egész életük során a keresztyén neveléssel, ami a családi nevelést is segíti.

IV. Óvodánk feladatrendszere

IV.1. Általános feladataink

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

IV.1.1. Az egészséges életmód alakítása

A TEST A LÉLEK TEMPLOMA

Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. Őrző szeretete biztosít arról, hogy minden ránk bízott gyermek fejleszthető, erősíthető.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi, és lelki fejlődés elősegítése, a fizikai állapot védelme, a harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése; a gyermeki testi képességfejlődésének segítése; edzése, óvása, megőrzése az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége. Ez segíti a gyermek szükségleteinek kielégítését, növekedését, fejlődését. Hangsúlyosan hozzájárul egészségének megőrzéséhez, betegségmegelőzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához, és megteremti, biztosítja a nevelési hatások érvényesülésének feltételeit.

Ehhez a gyermekek megismerése nélkülözhetetlen. Fontos, hogy ismerjük igényeiket, egyéni jelzéseiket, otthonról hozott szokásaikat. Ha szükség van rá, szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális (pl. gondozó, prevenció és korrekció) testi, lelki nevelési feladatokat is ellátunk.

A gondozás alapja az óvónő és a kisgyermek közötti meghitt viszony, természetes testközelség. A gyermekek fokozatosan válnak képessé szükségleteik önálló kielégítésére, ezért az óvodába lépéskor az önkiszolgálásban - fejlettségi fokuknak megfelelően- eltérő ütemben fejlődhetnek. Ahhoz, hogy a gyermekek önállóvá váljanak szükségleteik kielégítésében, nélkülözhetetlen a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet; valamint a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Az önálló étkezés, testápolás, öltözködés szervezettségét az óvodába lépéstől biztosítja az óvónő. Annak érdekében, hogy a gyermekek megismerjék a szokásokat és az önkiszolgálás bizonyos fázisait, a beszoktatásnál az óvónő és a dajka minden gyerekkel együtt végzi ezeket a teendőket. Az egészséges életmód kialakításában fontos szerepet játszik a testápolás, az étkezés (különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése), a fogmosás, az öltözködés, a pihenés.

A pihenés, alvás nagy jelentőségű ebben a korban, ezért a helyes életritmus kialakítása első pillanattól kezdve elengedhetetlen. Ezt az óvodapedagógus egyrészt folyamatossággal, kötetlenség biztosításával és rugalmas napirenddel, másrészt egy adott időközben ismétlődő tevékenységek sorozatával (mindennapos mozgás, étkezés, mese, levegőzés, udvari játék stb.) alakíthatja ki.

IV.1.2. A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodánk egészségfejlesztési célja teljes körű, és áthatja az óvodai élet egészét. Minden gyermek részt vesz benne, a teljes nevelőtestület tevékeny, összehangolt munkájának eredménye. Megvalósul a felvilágosító tevékenység, betartjuk és betartatjuk a munka- és balesetvédelmi előírásokat, feltárjuk és elhárítjuk a veszélyhelyzeteket.

AZ EGÉSZSÉGVÉDELMI PROGRAM TARTALMA:

- Az egészséges táplálkozás
- A mindennapos mozgás, testmozgás
- A testi és lelki egészség fejlesztése
- A viselkedési függőségek megelőzése
- A bántalmazás megelőzése
- A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- A személyi higiéné területe

LEHETSÉGES MÓDSZEREK:

- Egyásra épülő rendezvénysorozatok
- Nevelőtestületi értekezlet
- Óvodapedagógusok, segítők és külső szakemberek együttes képzése egészségfejlesztés témakörben
- Környezetvédelmi tevékenység
- Kirándulások, szabadidős programok
- Mérések
- Egészségvédelmi programok bemutatása

IV.1.2.1. Az egészséges táplálkozás

A táplálkozás a növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele, melynek során nem csak az energiát pótolják, hanem a testépítéshez is nélkülözhetetlen. A köz-étkeztetők feladata a megfelelő minőségű és mennyiségű tápanyagban gazdag élelmiszer biztosítása, mely megfelel a gyermekek élettani tápanyag-, és energiaigényének.

Az óvónő ismerje meg az egyes gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, kezdeti étvágytalanságát, érzékenységét, majd nagy tapintattal szoktassa őket a kívánt táplálkozási követelményekhez. A gyermekek ismerjék meg és sajátítsák el a kulturált étkezés szokásait. Váljon természetessé az étkezések előtti és utáni hálaadó imádság.

IV.1.2.2. A mindennapos mozgás, testmozgás

A mozgás nem csak a gyermek szervezetére, hanem az egész személyiségének fejlődésére pozitív hatással van, ami nem korlátozódik a foglalkozásokra, hanem az egész napi tevékenységéhez szervesen illeszkedik. Az egészségfejlesztő program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos mozgás, játék), a mozgáskultúra megalapozásával és a motoros képességek fejlesztésével. Egészség-pedagógiai cél a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

A mozgás prevenció hatása, a sikeresen elvégzett mozgásos feladat növeli a hatékonyság érzését, a mozgás feletti kontroll, az én-kontroll funkciókat erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemösszpontosítást, a kitartást, az erőfeszítésekre való képességet fokozza. A mozgásos feladatok elvégzésére adott tényleges visszajelzés a gyermek számára is felfogható értékelés a saját én-képének alakulásához. Fő szempont a pozitív megerősítés. A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én-határainak, a másik észlelésének megtanulásához, végső soron az együttműködés kialakulásához. Figyelembe vesszük az Óvodai nevelés országos alapprogram előírásait, mely szerint:

- A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.
- Kedvezően befolyásolják a gyermek teljesítőképességét, valamint felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását.
- A tornának, a játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő tevékenységeknek jótékony hatását minden gyermek számára biztosítani kell – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve.
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségeket kell biztosítani az óvónőnek (mindennapos mozgás, szabad mozgáslehetőségek).
- A napi tevékenység részeként 10-20 perces frissítő mozgás végzése a szabadban.
- Tudatos fejlesztés szükséges a nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék és a térmegismerő (tér mozgásos megismerésére irányuló) mozgások területén. Ugyanígy a kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztésénél is.
- Lehetőséget kell adni a csoportok egymás közötti mozgásos tevékenységére.
- A prevenció torna, gyógytestnevelés, és egyéb változatos mozgáslehetőségek felkínálása. A gerincoszlop és a mozgásszervek elváltozásainak megelőzésében segítséget nyújtanak a szervezett mozgásos tevékenységek, különböző prevenció fejlesztő tornák. A lábboltozatot erősítő sajátos gyakorlatokkal, mezítláb járással a lúdtalp megelőzhető, ill. javítható.
- Szükséges a mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése.

A MOZGÁSFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGEI

- A szabad játékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes mozgása.
- A mozgás tevékenységen belül.
- Mindennapi mozgás.
- Differenciált mozgástevékenység.

IV.1.2.3. 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátása

Amennyiben az intézményben felvételre kerül 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek, úgy esetben az óvoda gondoskodik - abban az időtartamban, amikor a gyermek az intézmény felügyelete alatt áll, - a napközbeni alapvető speciális ellátásról:

- a vércukorszint szükség szerinti méréseről,

- valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővel, törvényes képviselővel történt egyeztetést követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról.

IV.1.2.4. Fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek megsegítése

A szülő kötelezettsége, hogy a nevelési-oktatási intézménnyel óvodai jogviszonyban állófokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermeke fokozott figyelmet igénylő egészségi állapotáról és a megteendő sürgősségi intézkedésekről

- a beiratkozással egyidejűleg, vagy
- a diagnózis ismertté válását követően haladéktalanul

tájékoztassa a nevelési-oktatási intézményt és a megteendő sürgősségi intézkedésekről, továbbá köteles gondoskodni arról, hogy az életmentő gyógyszert leadja az óvodában.

Életmentő gyógyszert az orvosi szobában kell tárolni ahol a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy számára jól elérhető, aki az óvodapedagógust segíti a krízishelyzet során. Ezzel a feladattal elsősorban a megfelelő szakmai továbbképzést elvégző munkatárs van megbízva.

IV.1.2.5. A lelki egészség fejlesztése

A nevelési-oktatási intézményben folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra. Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek bántalmazását, vagy deviáns viselkedés formáit észleli, az adott csoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A nézeteltérésben érintett gyermekek óvodapszichológus kiemelt segítségével részesülnek. Amennyiben az érintett gyermek csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az igazgató értesíti az óvodapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

A testi, lelki egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodását, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére. Célunk, hogy az óvodai hétköznapiak során fejlesszük azokat az életvezetési készségeket, melyek segítik a rugalmas alkalmazkodóképességet, hatékony kommunikációt és a mérlegelő gondolkodást. További célunk, hogy a nehézségek leküzdése során fejlődjön problémamegoldó készségük.

AZ ÓVODAPSZICHOLÓGUS FELADATAI AZ ÓVODÁBAN

- Elsődleges célja a gyermek személyiségfejlesztése.
- Közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak.
- Egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító intézkedésekben, továbbá megszervezi a szűrővizsgálatokat, a mentálhigiénés preventív feladatokat, az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pszichológiai feladatokat, a válságtanácsadást, a kiemelten tehetséges gyermek tehetséggondozását, és az együttműködés és az ellátás kereteit.

- Kiemelt célcsoportja az ötödik életévüket betöltött gyermekek.
- Szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervez.
- Segíti a pszichológiai ismeretek elsajátítását, kapcsolatot tart az iskolapszichológussal.
- Együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal. Kapcsolatot tart azzal az intézménnyel, amely ellátja az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait. (Ezt a bázist az Oktatásért felelős miniszter jogszabályban jelöli ki.)

IV.1.2.4. A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás az óvodában a Házirendben megfogalmazottak szerint –az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt. Felelősséget csak azokért a gyermekekért tudunk vállalni, akit a szülő, /törvényes képviselő / reggel bekísér a csoportszobába, az óvónőkre, vagy az óvoda bármely dolgozójára rábízva.

Az óvodában a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira. Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, fejleszteni kell a gyermekek biztonságra törekvő viselkedését. Az óvoda alapidokumentumaiban rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat. Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt haladéktalanul értesíteni kell. Az óvodában bekövetkezett gyermekbalesetet nyilván kell tartani. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó gyermekbalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni. Az óvodának lehetővé kell tennie a szülői szervezet, közösség részvételét a gyermekbaleset kivizsgálásában. Végül az intézménynek meg kell tennie a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

A balesetek megelőzése érdekében szükséges:

- a példamutató magatartás,
- a felnőtt folyamatos jelenléte és figyelme a gyermekekre,
- a felnőtt figyelmeztetése a veszélyforrásra,
- az esetleges veszélyforrás haladéktalan megszüntetése,
- az igazgatónak jelezni,
- a gyermekek engedelmisségre, szeretetre nevelése,
- a másik gyermekekre való odafigyelés, fokozott óvatosságra intés.
- év elején balesetvédelmi oktatás és a tűzvédelmi tudnivalók ismertetése.
- a diabéteszes és fokozott allergiás betegséggel élőgyermekeknek felmérése, igazolások átvétele, és ellátása.
- életmentő injekciók tárolása, felhasználási módja

IV.1.2.5. A személyi és környezeti higiénia fejlesztése

SZEMÉLYES TISZTÁLKODÁS

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. Értjük rajta testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat. Törekednünk kell a családi és óvodai gondozás, szokások összehangolására, a gyermekkel való bensőséges kapcsolat kialakítására, hogy az óvónői modell személyes értékűvé váljék. A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség szerint a testápolás pótlása az óvodapedagógus és a segítők együttes feladata.

A legfőbb személyes higiénias feladat: a kézmosásnak szokássá fejlesztése, a saját felszerelés használata. Alapkövetelmény, hogy személyi higiénias felszerelés minden gyermek részére álljon rendelkezésre. Megteremtjük a bőr- és hajápoláshoz, fogmosáshoz, a WC használatához a feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan és kellő intimitással végezhesék ezeket a tevékenységeket. Feladatunk a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

KÖRNYEZETI HIGIÉNIA

A környezeti higiénia nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, a termék szellőztetését, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, a helyiségek és eszközök tisztaságát.

Mindezek együttesen az egészségfejlesztés szempontjából megalapozó jellegűek és nagy jelentőségűek a kisgyermek személyiségfejlesztésében. Az óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja programjának középpontjába, és integráló tevékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, fejleszti és javítja a gyermekek életmódbeli képességeit. Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre azonban az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

Az óvodai környezet feltételei nagymértékben befolyásolják gondozás hatékonyságát, a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. Nélkülözhetetlen az egészségügyi előírásoknak megfelelő, nyugalmat árasztó, a gyermekek számára biztonságos, esztétikus környezet. Szükségesek a gyermekek testmagasságához illő asztalok és székek, megfelelő méretű ágyak. Az óvoda udvarának kialakítása a gyermekek tevékenységének sokféleségét szolgálja. Az öltözők berendezése, megvilágítása, fűtése a gyermekek kényelmes öltözését-vetkőzését biztosítja, külön ruha- és cipőtartó polccal. A személyiség intimitásának védelme érdekében a WC egységeit függönnyel zárjuk le.

A csoportszoba több funkciót tölt be: játék, különböző tevékenységek, étkezés, alvás, pihenés. Ezért naponta többször szükség van levegőcserére, és fűtési időben a folyamatos párologtatásra. Minden csoportban van mese sarok, ahol lehetőség nyílik a napi mesélésre, dramatizálásra és meghitt beszélgetésekre. A kuckók, sarkok létrehozása szintén az intimitást, az egyéni tevékenységeket szolgálja.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- gyermekek megismerése,
- az egészséges életvitel igényének kialakítása,
- óvónő és a kisgyermek közötti meghitt viszony (kialakítása) létrehozása,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- az önálló étkezés, testápolás, öltözködés szerveztségének biztosítása,
- táplálkozási követelményekhez szoktatás,
- az étkezések előtti és utáni hálaadó imádság,
- családi és óvodai gondozási szokások összehangolása,
- a bőr-, hajápoláshoz, fogmosáshoz, a WC használatához a feltételek megteremtése,
- mindennapos frissítő mozgás, a finommotorikát fejlesztő játékok, a testtartásjavító, és egyéb prevenciós játékok gyakoroltatása,
- helyes életritmus kialakítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,

- napközben megbetegedett gyermek elkülönített gondozása,
- személyes higiénia betartása,
- prevenciós fejlesztő tornák, lábboltozatot erősítő speciális gyakorlatok végzése,
- megfelelő óvodai környezet kialakítása,
- a gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása,
- környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme,
- levegőcsere biztosítása,
- mese sarok, kuckók létrehozása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- önállóan mosakodjanak, törülközzenek, figyelmeztetés nélkül szükség szerint tisztálkodjanak,
- váljon belső igényükké a fogmosás és a fogápolási eszközök tisztántartása,
- hajukat tartásuk rendben,
- teljes önállósággal végezzék az önkiszolgálást, s ezt természetes teendőként lássák el,
- tanuljanak meg helyesen teríteni, a naposi feladatokat ellátni,
- étkezéskor tudják eldönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak, annak megfelelően mérítsenek/öntsenek,
- evőeszközöket megfelelően használják, gyakorolják a kulturált étkezés szabályait,
- önállóan öltözzenek/vetkőzzenek, cipőjüket befűzzék-bekössék, ruhájukat gombolják ki és be,
- tudják a zsebkendőt helyesen használni,
- ruhájukat, ágyneműjüket hajtogatva tegyék a helyére,
- maguk és környezetük rendjére ügyeljenek, a körülöttük lévő rendetlenséget belső igény alapján szüntessék meg.

IV.1.3. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

A keresztyén erkölcsöt tartjuk szem előtt: "Szeresd felebarátodat, mint magadat"

Márk 12,31

A Biblia mindig az utánzás tanítási segédletével dolgozik. Példaképeket mutat be, állandó értékrendet közvetítve, és bátorít, hogy kövessük őket. A gyermekeinknek tudniuk kell, milyen magatartásformát várunk el tőlük. A keresztyén nevelés sajátossága az, hogy a cselekvés normáit kifejező törvény mindig az evangéliummal együtt jelenik meg. Éppen az a cél, hogy cselekvésünk normáiban "Krisztus törvényeit" ismerjük fel, amelynek Őrá való tekintettel önként, szívesen engedelmesskedünk. Így lesz az iránta és embertársaink iránt

való szeretetünk a "törvény betöltése", így érvényesül a szeretet kettős parancsa. Gyermekek legyenek nyitottak, befogadóak a különbözőségek elfogadására, ahogy a Jézusi tanítás több példáját láthatjuk a bibliai történeteken keresztül.

Az óvodás gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Ez annyit jelent, hogy viselkedés formáit, személyiségjegyeit nem csak külső - családból, vagy óvodából érkező - irányítás, tudatosítás határozza meg, hanem egy belső motiváló erő alakul ki bennük. Ezért nagy felelősséggel tartozunk a gyermek felé. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság,

állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

Az óvodapedagógus-gyermek, a gyermek-dajka, a gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Nevelnünk annak tudatában kell, hogy a jövő nemzedék családjainak alapjait tesszük le. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, valamint a szülőföldhöz és családhöz kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Óvodai nevelésünk alapja a keresztény református értékrend, amelyet más kultúrából érkező gyermekek is megismerhetnek. Célunk, hogy számukra biztosítsuk az önazonosság megőrzését és erősítését, miközben támogatjuk kulturális beilleszkedésüket és egymás értékeinek megismerését.

A család, mint mikro társadalmi környezet a gyermek életében az első és legnagyobb, legmélyebb hatást gyakorló közösség. Meghatározó a személyiség, magatartás, viselkedéskultúra formálásában. Az eredményes nevelés érdeke a család értékeinek megismerése, a megbecsülésre, együttműködésre törekedve a közös cél kialakítása, a családi és az óvodai nevelés összehangolása. Ehhez szükséges a pozitív, jó kapcsolat a család és az óvoda között. Egy-két nevelési attitűd alapján a gyermek érzelmi beállítódásáról képet kap az óvónő. Fontos, hogy a család zárt közösségéből az óvoda nyitottabb színterére érkezést a gyermek pozitívan, biztonságosan élje meg. A szeretetteljes fogadtatás, a "leválás" türelmes kivárása meghozza gyümölcsét.

Felnőtt-gyermek kapcsolatában az óvónőnek ki kell alakítania a szereteten és kötődésen alapuló együttműködést, mivel fontos, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére nevelje, hogy az emberek különböznek egymástól.

Ennek alapja az empátiakészség, a gyermek érzelmi biztonsága, valamint azok a pozitív élmények, amelyek hozzájárulnak egy boldog alaphangulathoz. A fejlesztést a gyermeki személyiség tiszteletben tartásával és a közös élményekkel érjük el. Kiemelten kezeljük:

- az együtt ünneplést (egyházi ünnepek, jeles napok, születésnapok stb.)
- a közös készülődést rendezvényekre (színház, kirándulás, stb.)
- a szűkebb-tágabb környezet iránti érzelmi kötődést
- a szülőföldhöz való kötődést.

Az óvodapedagógus, a dajka, és az óvoda valamennyi alkalmazottjának példaértékű kommunikációja, magatartása elengedhetetlen. Bánásmódjukat és viselkedésüket szeretetteljes, pozitív attitűd hassa át. A gondozási feladatok ellátása során nélkülözhetetlen a dajka és az óvodapedagógus szoros, összehangolt együttműködése a gyermekek érdekében. A derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör segíti a gyermeket önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek megvalósulásában. Az óvónő segítse elő a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.

A szocializáció szempontjából meghatározó a gyökereink megismerése, megbecsülése, a hazaszeretet megtapasztalása, a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálykövetésének), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Gyermek-gyermek kapcsolata során alakul ki a gyermekben az alkalmazkodás, a társas kapcsolatok erkölcsi normái, az érzelmi alapokon létrejövő kooperáció és kommunikáció. Az életkori sajátosságo-

kat tükröző társas együttélés és az én-kép alakulása folyamatos fejlődésen, az óvónők által segített fejlesztésen megy keresztül.

Ennek lépcsőfokai:

- a csoportban kialakult helyzet felmérése,
- a mások akaratának tudomásulvétele,
- mások elfogadása, megértése,
- konfliktushelyzetek kivédése, megoldása,
- saját teljesítményének valóságos ismerete.

A gyermek érzelmvilágát három fő szintén fejlesztjük:

- A szociális érzelmek: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, bizalom, részvétel, örömszerzés, bánat, fájdalom okozás felismerése, átélése.
- Az esztétikai érzelmek: a szép iránti fogékonyság, a művészi élmény befogadására való igény és képesség fejlesztése, a mese, vers, ének-zene, énekes játék, rajzolás, mintázás stb. a környezet megismerésén keresztül. Viselkedésében, kommunikációjában fontos a környezetében a szép, mint érték felismerése, szokás szintű megalapozottsága.
- Az erkölcsi érzelmek: igazságosság, lelkiismeretesség, felelősség érzésének megtapasztalása, az őszinteség, igazmondás és a hazugsághoz való helyes viszony kialakítása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- közös cél kialakítása,
- nevelés összehangolása: pozitív, jó kapcsolat a család és az óvoda között,
- a szereteten és kötődésen alapuló együttműködés kialakítása,
- empátiakészség gyakorlása,
- pozitív élmények nyújtása,
- a közös készülődés rendezvényekre: színház kirándulás stb.
- példaértékű magatartás,
- figyelem a hátrányos helyzetű, illetve kiemelkedő képességű gyerekekre,
- az érzelmileg biztonságos, szeretetteljes légkör kialakítása,
- kedvező érzelmi hatás biztosítása ahhoz, hogy megvalósulhasson egy keresztyén értékeket képviselő, boldog személyiség formálódása,
- az óvodapedagógus személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a Mennyei Édesanya felé.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermek szabadon, gátlásoktól mentesen, bizalommal gyakorolja a társas együttélés szabályait,
- kapcsolataikban /felnőtt-gyermek, gyermek – gyermek/ váljanak kooperációra alkalmassá,
- épüljön be magatartásukba az egymás iránti érdeklődés, az empátia, együttérzés, tolerancia, szeretet, figyelmesség, önzetlenség,

- alakuljanak ki a gyermekekben a keresztyén erkölcs csirái,
- tudjanak a jó és rossz között különbséget tenni, ennek mércéi legyenek a megismert Bibliai történetek,
- legyenek képesek megoldani konfliktushelyzeteket,
- érzékeljék az alá-fölérendeltségi viszonyokat, tudják azokat elfogadni is,
- igyekezzenek legyőzni az előttük álló akadályokat,
- értékeljék saját helyzetüket, képességeiket a csoportban,
- érzelmileg álljanak készen egy új közösségi forma elvárásainak teljesítésére.

IV.1.4. Anyanyelvi-, értelmi nevelés

Célunk a gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni, a keresztyén hit elemeinek megismertetésével, érzelmi többletével. A gyermek életkori sajátosságai lehetővé teszik ennek elérését. A Biblia üzenetén keresztül közvetítünk.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. A nevelés e területe szorosan átszői a gyermek egész óvodai tevékenységét. Az óvodába lépéstől kezdve építünk a gyermek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire alapozott tevékenységeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Emellett segítjük a tanulási vágyának kialakulását. Az óvónőnek ehhez ismernie kell a gyermek adottságát, hajlamát, nyelvi kifejezőképességének szintjét, stb. Gondoskodnunk kell változatos tevékenységről, mely során a gyermek pozitív érzelmi hatás alá kerül, és ez motiválja a cselekvés ismétlődésére is. Fontosak a meghitt beszélgetések, amelyek erősítik a gyermek aktív kommunikációját. A gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések és válaszok támogatására törekszünk. Elősegítjük, hogy érzelmeiket, érzéseiket és gondolataikat szóval, mozgással illetve vizuális eszközökkel kifejezhessék.

Amennyiben az anyanyelvi nevelést szolgálótevékenységi vágy fennáll, úgy elindul a tanulási folyamat. A mindennapos tevékenységek sorozatán keresztül egyénileg, a gyermek fejlettségének függvényében fejlesztjük kognitív képességeit. A játék, a külső világ tevékeny megismerése köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszere segít abban, hogy észrevétlenül fejlődjenek különböző képességeik, mint pl. a tér-, idő-, formaészlelés/érezékelés, vagy a beszéd, a beszédértés - a hozzákapcsolódó nyelvi képességekkel együtt.

Ennek elősegítése érdekében szükséges:

- Olyan óvodapedagógus, akinek élő kapcsolata van Istennel, alaposan ismeri a Bibliát.
- Játékos helyzetek, tanulási alkalmak teremtése, amelyek fejlettségi szintjüknek megfelelően kötik le a gyermekek érdeklődését, aktív szellemi energiáját.
- Olyan élményszerzési lehetőség, amelyben a gyermekek a látással, tapintással, hallással, érzelmekkel és fordulatokkal, verbális és nonverbális módon első kézből szerezhetnek tapasztalatokat, s így válik a tanulás élménnyé, teljes személyiséget aktivizáló folyamattá.

- Olyan attitűdök, motivációk és természetes tudás kialakítására törekszünk, amelyek képessé teszik a gyermeket váratlan vagy komplex élethelyzetek megoldására és egyre több örömet lelnek a kihívások legyőzésében, az önfejlesztő tanulásban.
- Hogy az ismeretek nem egymástól elszigetelten jelenjenek meg, mivel a gyermek világlátása komplex.
- Idő és lehetőség az együttműködésre, próbálkozásra, tévedésre és újrakezdésre - szankciók nélkül.

Nevelésünk keresztyén szellemisége, mint ahogy az értelem fejlesztése, az óvoda egész napját áthatja. Ez nem oldható meg egy héten egyszer a Bibliából vett történetek elmondásával. A játék során jelentkező helyzeteket, a természeti jelenségek észrevételezését, az étkezéshez és a lefekvéshez kapcsolódó imát, a hiányzó gyermekért való aggódást, a szülők várását éppen úgy át kell, hogy hassa.

Anyanyelvi és kommunikatív játékokkal tegyük a gyermekek számára még érthetőbbé, élvezhetőbbé az ismeretszerzési és gyakorlási feladatokat. Ezekkel a játékokkal segítsük elő a helyes légzést, tér-időérzék, verbális emlékezet, beszédszervek, anyanyelvi kódok fejlesztését, az összefüggő szövegmondást, pl. mesefolytatást, saját mese kitalálását. A bábozás is szóra készíti a gyerekeket. Játsszunk a szótagokkal, szóhasznalatokkal. Végeztessünk ajak és nyelvtornát.

A dramatikus játékoknak pozitív hatása van, változatos, sokrétű, lehetőséget ad a gyermeki személyiség megismerésére, fejlesztésére, képességeik feltárására. A dramatikus játék a gyermekközpontú, előre tervezett, közös játék, melynek kiindulópontja az, amit tud a gyerek. A cél, hogy újabb tapasztalatokra tegyen szert, irodalmi művek, történetek eljátszásával - dramatizálás, bábozás - színházi élmények nyújtásával, dramatikus népszokások megismertetésével. Valamint bizalomjátékok, páros-, mozgásos-, kapcsolatteremtő-, bemutatkozó-, kapcsolattartó-, ön- és társismereti játékok által. Évszakokhoz kötődő verses meséket dramatizáljanak.

Az altatók, dúdoló, az ölbe vevő mondókák fokozzák a gyermekek biztonságérzetét. A legtöbb népi mondóka összeköthető mozgással, fejleszti a gyermek mozgáskoordinációját is. Építsük be az irodalmi anyagunkba a természethez kapcsolódó rigmusokat, találós kérdéseket, szólásokat és közmondásokat.

Alakítsuk ki a gyermekekben a könyv szeretetét, igényét, **ezáltal megalapozva az olvasóvá válást**. Ébresszük fel a kultúra iránti fogékonyságot színházlátogatással. Segítsük a gyermeket ahhoz, hogy ezen élményeket újra- és újra átélhesse.

Tanulják meg az idő és téri egymásutánosság logikáját és kövessék a koruknak megfelelő színházi előadások cselekménymenetét is.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség) fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- a gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni, hogy rátaláljanak az útra, mely az Úr Jézushoz vezet;
- segíteni a gyermek tanulási vágyának kialakulását;
- ismerje meg a gyermek adottságát, hajlamát, nyelvi kifejezőképességének szintjét;
- gondoskodjon változatos tevékenységről;

- meghitt beszélgetések biztosítása;
- segítse elő, hogy érzelmeiket, érzéseiket és gondolataikat ki tudják fejezni;
- kognitív képességek fejlesztése;
- rendszerezéssel kapcsolatos tapasztalatszerzés biztosítása;
- korosztálynak megfelelő tevékenységforma biztosítása,
- beszélő környezet kialakítása, szabálykövetítés;
- helyes mintaadás, nem javítgatva;
- a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartásának ösztönzése;
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása;
- a gyermeki kérdések támogatása;
- a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés;
- spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése mellett ezeknek a tapasztalatoknak a tevékenységekben és helyzetekben való gyakorlása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- ismerje a Bibliai történeteket, azok tanulságait;
- legyen önálló gondolata, és tudjon dönteni különböző helyzetekben;
- ismerje fel a problémákat, kreatív módon oldja is meg;
- aktívan vegyen részt a különböző tevékenységekben;
- a szerzett ismereteket legyen képes megfelelő formában rendszerezni, gyakorlatban alkalmazni és közölni azokat;
- hibákat vegye észre, rávezetéssel vagy önállóan tudja azokat kijavítani;
- rendelkezzen megfelelő pozitív "énképpel".

IV.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Az óvoda Alapító Okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk.

Az intézmény ellátja azon különleges bánásmódot igénylő gyermeket, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a többi gyermekkel együtt nevelhető beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdenek.

A SNI gyermekek csoportba sorolásánál figyelembe vesszük a gyermek és az adott csoport szükségleteit, lehetőségeit. Egy csoportba csak 1 sajátos nevelési igényű gyermek vehető fel.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A felvétel kritériumai:

- A szakértői bizottság véleménye, javaslata a gyermek állapotáról, integrálhatóságáról.
- A gyermekkel való személyes találkozás
- A szülővel való elbeszélgetés
- Kérdéses esetben a Református EGYMI óvodánkban velünk dolgozó szakemberei véleményének kikérése (mindenképpen csak akkor tudunk segíteni, ha biztosítani tudjuk a szükséges szakembereket)

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik:

- a) és a gyermek részére a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.
- b) Az épületben fejlesztő szobát alakítottunk ki.
- c) A csoportszobák eszközei alkalmasak a gyermekek egyéni fejlesztésére.

A sajátos nevelési igény személyi feltételei:

- Az óvodapedagógusok felkészültsége az adott területen (továbbképzésekre való lehetőség, szakirodalom biztosítása)
- A Református EGYMI segítségével a megfelelő szakemberek biztosítása (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógytornász, stb.) az adott gyermekek számára. Ezt minden évben előzetes egyeztetés és igénylés mentén szervezzük meg.

Célunk, hogy a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége. A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

ALAPELVÜNK:

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.
- Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.
- Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.
- A gyermekek érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.
- Az óvónőknek olyan befogadó csoportlétkört kell kialakítaniuk, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése).
- A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a gyógypedagógiai-, orvosi-, pszichológiai-, komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

AZ INTEGRÁLT NEVELÉSBŐL ADÓDÓ ÓVODAPEDAGÓGUSI FELADATOK

- Inkluzív szemlélettel alakítsa a különbözőséget elfogadó viselkedést és magatartást a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek terén.
- A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvónő vegye figyelembe a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát.
- Ismerje fel, és gondozza a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.
- Törekedjen arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Az óvodapedagógus értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja ugyanolyan modell értékű, mint az övé.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében bővítse ismereteit, elsősorban gyógypedagógiai téren.
- A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében működjön együtt a szaksegítőkkal, mint gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus.
- Szükség szerint kérjen szakvéleményt, fejlesztési javaslatot a megfelelő szakszolgáltatóktól.
- Ha egy gyermekkel szakember foglalkozik, arról ő vezet dokumentációt, melyet az adatvédelmi szabályok betartása mellett megoszt a gyermek óvodapedagógusaival, hogy közösen alakíthassák a gyermek optimális fejlesztését.
- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre.
- Biztosítsa a tárgyi feltételeket (különösen a nagymozgások fejlesztését, lateralitást, téri tájékozódást, beszédészlelés-, és megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközöket).

SIKERKRITÉRIUMOK

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

V. Tevékenységformák

V.1. Játék

A játék a 3-7 éves gyermek legfontosabb, mindennapos, önkéntes, önmagáért való szabad, élményeken alapuló, személyiségét fejlesztő örömforrás. A gyermekek alapvető szükséglete, spontán tevékenysége, és a tanulás színtere. Óvodai játékunk formái: gyakorló játék, szimbolikus és szerepjáték (színlelő-, szerep-, fantázia játék, bábozás, dramatizálás, alkotójáték, barkácsolás), szabályjáték.

A gyermek több síkon, így érzékeléssel, észleléssel, mozgással, emocionálisan és intellektuálisan tapasztalja meg az őt körülvevő világot. A benyomásait személyiségén átszűrve, játékában spontán adja vissza. Eközben formálódik a gyermek egész személyisége.

Fejlődik a gyermek megismerő képessége, kezűgyessége, motorikuma, mozgása, testi erőnléte, képzelő ereje, nyelvi kommunikációja, és kreativitása. Megtanulja a társakhoz való alkalmazkodást, az érzelmi odafordulást, a közösségi élet alapformáit. A keresztyén erkölcs jellemzőit gyakorolja. Fejlődik értelme, gondolkodása. Gazdagodik ismerete, tapasztalata, érdeklődési köre, integrálja a külső és belső világot. Mivel a játék a gyermek legkedveltebb tevékenységi formája, az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszközének tekintjük a tanulási folyamat során. Ehhez a gyermeki fantáziát kibontakoztató minden játékfajtaához a megfelelő eszközöket és berendezést szükséges biztosítani.

Az alapprogramban preferált szabad játékot helyezzük előtérbe a gyermeki játék két formája, a szabad és az óvodapedagógus által kezdeményezett (irányított) játékok közül. Célunk a szabad játék túlsúlyának, minél gazdagabb feltételének biztosítása.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia. Az óvodapedagógus a játék kibontakoztatása, és nem a játék fejlesztése céljából hat a játékra. Az óvodapedagógus a játékban mintaadó, játszótárs és támogató.

Az irányított játékot, mint komplex tevékenységet az óvónő tudatosan felhasználhatja nevelési céljainak eléréséhez, de mindig tartsa tiszteletben a spontán játék szabályait. Az óvodapedagógus tudatos jelenlétének biztosítani kell az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el. A gyermek dolgoz az óvodában jól és jól játszani. Az óvónő feladata a játék feltételeinek biztosítása.

V.2. A játék feltételei

V.2.1. Élményszerzési lehetőség

- A gyermek játéka tartalma mindig összefügg az általa átélt élményekkel, azok alkalmával szerzett tapasztalatokkal.
- A megváltozott társadalmi viszonyok miatt a gyermekek családból hozott élményei erősen különböznek. Ezek az egyéni tapasztalatok az óvodában, a közös játékban megelevenednek, átívódnak, új közös játék forrásává válnak, esetenként feszültséget okoznak.
- A szeretetet, megértést, igazságosságot, alkalmazkodást, rendet, az átélt pozitív, vagy negatív élményeket dolgozza fel a gyermek a játékában.
- Az agresszió keltette feszültségfeloldás, a negatív élmények feldolgozása az óvónőtől kellő tapintatot igényel, engedje ezek kijátszását, de úgy, hogy a többi gyermeknek védelmet nyújtson velük szemben.
- Az óvodán belül közösen átélt, együtt végzett tevékenységek, valamint a játék fejlesztése céljából tett séták, kirándulások, kulturális programok alkalmával a gyermekek a helyszínen szerezzenek tapasztalatokat. Ezek majdan egyedi módon gazdagítják a játék tartalmát, kihatnak az óvodán kívüli játékéletre is. E téren is nélkülözhetetlen a család és az óvoda tartalmas, változatos életrendje.
- A bibliai történetek megismerése során gyakran azonosulnak a szereplőkkel, és újra átélnek a "szeretet győzelmét". A keresztyén szellemiség kialakulásához szükséges az élményszerű átélés.

V.2.2. Többfajta játékhoz megfelelő hely

Az óvodai játék színterei:

- A csoportszoba
- Az óvoda udvara
- A keresztyén sarok, faliújság

Az óvodapedagógus minden esetben sajátos körülményeket teremtsen a gyermekek életformáinak és tevékenységének megfelelően. Úgy az építő-, konstruáló-, szerep-, dramatikus játékhoz, mint a barkácsoláshoz, kísérletezéshez, bábozáshoz létesítsen állandó, illetve ideiglenes játszóhelyeket. Emellett a gyermekek önállóan, akár a bútorok mozgatásával is alakíthassák ki a nekik megfelelő körülményt. Fontos szempont, hogy egymást ne zavarják. A gyakorló játékhoz bővebb helyre, a szerepjátékokhoz több, kisebb zugra van szükség. Az építés, barkácsolás védett helyen legyen, hogy több

napon át folytatódhasson, és ne legyen balesetveszély forrása. A mozgásos játékot, tornaszert használó gyermekek ne zavarják a nyugodtan tevékenykedőket. A mese, a báb, a hangszer, a kellékes kosár helye barátságos nyugalmat árasztó és tevékenységre ösztönző legyen.

Az udvaron biztosítjuk a nagymozgásos, labda-, énekes-, és szerepjáték feltételeit, valamint az időjárásnak megfelelően a vizuális tevékenységet, az építést és konstruálást. Az óvónő segítse a gyermeket elképzeléseinek megvalósításában, a komplex játékok kibontakozásában, és biztosítsa a hozzájuk tartozó feltételeket. Elegendő, zavartalan, összefüggő játékidő megteremtésével.

Az óvoda nyitvatartási idejében a gyermekeknek álljon módjában játéktevékenységet folytatni. A kisebbek az áhítat, étkezés, alvás, tisztálkodás, öltözés kivételével egész nap játszanak. A nagyobbak számára a játéktevékenység szinte több napon át tarthat, különösen akkor, ha az eszköz barkácsolással készül, vagy a játék még nem „futotta ki” magát.

Az óvónő támogassa a törekvéseket, hogy a játék gazdag, tartalmas, sokrétű és hosszantartó lehessen. Nyújtson egyaránt lehetőséget a motorikus és kommunikációs képességek fejlesztésére.

Az udvari játékidő az időjárásnak megfelelően huzamos része a napirendünknek. A tanév folyamán amint lehet, megyünk ki, a nyár folyamán kint töltjük az egész napot az óvoda kertjében - az alvás kivételével. A teraszt igyekszünk védetté tenni, hogy a kinti étkezésre, levegőzésre esőben is lehetőség legyen.

V.2.3. A játék tartalmának megfelelő játékeszköz és játékszer

A jó játékeszköz motiválja a cselekvést, kibontakoztatja a fantáziát, a játék során életre kel, emóciókkal itatódik át és annak szerves részévé válik. A világ szimbolikus újrateremtésére ösztönöz.

Minden gyermek számára az ő adott fejlettségi fokán gondoskodunk a különféle játékhöz szükséges félkész-kész, cselekvésre inspiráló játékeszközről, játékszerről. Szükség van a mindennapi életben megtalálható kellékekre, melyek a gyermek szimbolizmusát, kreativitását, a környezetből vett élmények megelevenítését, érzelmi kötődését teszik lehetővé.

A kisebb korosztály számára több, egyforma játékra van szükség. A szerepjáték eszközkészlete mellett gondoskodjunk úgy a szerep játékról, mint a képességfejlesztő játékokról, a bábozás, dramatizálás kellékeiről.

A gyerekek sajátítsák el a játékeszközök megosztását, megszervezésének módját, közben átélik milyen nehéz megválni attól, s valóban köszönet jár annak, aki megteszi. Mindez a hálaadás érzését alakítja ki bennük.

A társadalmi változások magukkal hozták a modern, sokszor értéktelen játékszereket, melyeket egészítsünk ki természetes anyagból készült egyszerű, építő játékokkal, mozgásos, népi játékokkal.

A SZÜLŐI SZEMLÉLETFORMÁLÁS FELADATAI:

A beilleszkedési időszak a legkedvezőbb a játékkal kapcsolatos szülői szemléletformálás megkezdésére, hiszen a modellnyújtás mellett lehetőség adódik a pedagógiai helyzetek rövid indoklására, a játék fontosságát tudatosító érvek közvetítésére is, annak érdekében, hogy elfogadottá váljon a játék prioritására építő óvoda.

A családban a szülő, az óvodában az óvónő a gyermek első igazi játszótársa. Olyan tulajdonságokkal rendelkezék, ami által utánozható mintát ad a játékban a gyermek számára. Fogadja el és szeresse a gyermeket, mély empátiás készséggel, toleranciával, pedagógiai érzékenységgel, kritikai érzékkel, következetességgel, játékosággal bírjon.

Derűs, szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkört alakítson ki. Kezdeményezze, segítse a játékot, ha elakad. Támogassa a gyermekek közötti baráti kapcsolatok alakulását. Építsen a gyermek képességeire. Tartsa tiszteltben a gyermeki játékot, s engedje, hogy a gyermekek szabadon szervezhessék a helyét, eszközét, társaikat önállóan választhassák meg. Nyugodt játék esetén hagyja, hogy a gyermekek szabadon tevékenykedjenek, ilyenkor a játék szemlélője, követője maradjon.

Szükséges, hogy az óvodapedagógus időt, gondoskodást, szeretetet, érzelmi biztonságot nyújtson, belső meggyőződésből játsszon a gyerekekkel, és ne hagyja, hogy ebben külső körülmények, elvárások megzavarják.

A nyugodt játék feltétele a jól kialakított szokás-, szabályrendszer, amely vezeti a játékot és biztosítja a demokratikus légkörnek (azaz, a gyermeket is bevonjuk a szabályok alakításába).

Az óvónő szituáció-érzékenységevel figyeljen fel és reagáljon a gyermekek spontán szerzett élményeire, tapasztalatait építse be a további nevelési-tanulási feladatai közé.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában képesek legyenek kezdeményezésre,
- közös, előzetes tervezésre,
- játékszerek és eszközök kiválasztására, illetve létrehozására,
- szociális kreativitásra: szerepek szétosztására, együttműködésre, konfliktus megoldására, játék tartamának gazdagítására, szabályok betartására,
- egészséges versenyszellem kialakítására,
- éljenek javaslatokkal, saját, egyéni ötleteik, elképzeléseik alapján bonyolult építmények /homokvárak, labirintusok, makettek/ létrehozására,
- folyamatban lévő játékba tudjanak bekapcsolódni,
- szabályokhoz tudjanak alkalmazkodni, a kudarcélményt elviselni.

V.3. Munkajellegű tevékenységek

"Fogta tehát az ÚRisten az embert, és elhelyezte az Éden kertjében, hogy művelje és őrizze azt."

I. Mózes 2,15

Célunk a munkajellegű tevékenységek végzésével a szolgáló élet alapjainak lerakása.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység. Ilyen az önkiszolgálás, a segítség az óvónőnek és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt napi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A munka aktív tevékenysége az óvodáskorú gyermek számára játékos jellegű, mégis a szükség motíválja. Hozzá tartozik a társadalmi életre, gyakorlatra való felkészítéshez. Formálja a gyermek személyiségét, akaratát, fegyelmét, felelősségérzetét. A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, önmagam és mások elismerésére nevelés egyik formája. Pozitív élmények átélésére ad lehetőséget, ami újabb motivációként hat.

Törekedjünk arra, hogy a gyermeknek ne kényszer legyen a munka, hanem pozitív élményeken keresztül értse meg, hogy Istentől kapjuk feladatunkat. A munka sohasem lehet büntetés következménye. A munkát önmagáért és a közösségért végezzék. Fontos az óvónői példaadás, a megfelelő segít-

ségnyújtás, irányítás. Tegyük lehetővé, hogy átéljék az egymáson való segítség örömét. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. A munka formái: önkiszolgálás, a csoportért végzett munka, mindennapi élethez tartozó munkák, kerti munkák.

A gyermek számára a feladatok ne legyenek túl nehezek. Tudjanak önállóan dönteni a feladatok megosztásáról, alkalmazkodjanak egymáshoz, alakuljon ki az együttműködési képességük, becsüljék meg a saját és a másik munkáját is. Érezzék a munkájuk hasznosságát. Pl. játékjavítás, saját környezetük tisztán tartása. A külső világ megismerése során is sok munkalehetőség adódik. A gyermekek érezzék meg az ember és a környezetének kölcsönhatását. Élősarok, kisállatok gondozása, kert létesítése, ápolása. Tapasztalja meg munkájának következményét, ébresszen felelősségtudatot bennük. Éljk át, hogy a munka egyben termelés is, annak eredményeként érezzék a pozitív hatást (kertben ültetett zöldségfélék fogyasztása, kirándulási örömek).

A néphagyományokhoz kötődő ünnepekre való készülődés során ismerkedjenek meg olyan munkatevékenységekkel, mint pl. mézeskalácssütés, tojásfestés, termések gyűjtése stb. Az óvónő álljon mindig modellként a gyermek előtt. A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben lehetőség nyílik a különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlására, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezésére, mondatba foglalására.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Folyamatosan szervezze meg a munkát a gyermekek számára, hogy örömmel és szívesen, valamint hogy a gyermek a saját képességéhez és kedvéhez képest tudjon vállalkozni annak elvégzésére.
- Biztosítsa a munka feltételeit /eszközeit/, hogy bármikor rendelkezésre álljanak.
- Tanítsa meg a gyermekeket a munka menetére, balesetveszély elkerülésére, a munkaeszközök helyes használatára. Válgon természetessé a munka végzése, és tudja, hogy mikor végez hasznos tevékenységet.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök formálása.
- A gyermeki munka konkrét, reális, saját magához mért fejlesztő értékelése.

FEJLŐDÉS EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek végezzék el az önkiszolgáló feladatokat;
- vállaljanak a társuk érdekében is munkatevékenységet;
- azt örömmel és szívesen tegyék;
- teljesítsék a számukra adott feladatokat, ismerjék a munka menetét;
- tudják a munkát egymás között felosztani, becsüljék meg a másik munkáját;
- érezzék a környezet és az ember kölcsönhatását;
- ismerjék a munkaeszközök helyes használatát.

V.4. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

"Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól."

Példabeszédek. 22,6

A gyermek Isten ajándéka. Meg kell ismernünk egyéni adottságait, képességeit, korlátjait, s ezek birtokában a Biblia tanítása szerint fejleszteni.

A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnyitottabb az őt ért benyomásokra, s nyitva áll Isten dolgai iránt. Ebben rejlik a keresztyén óvoda nagy lehetősége. Soha többé nem nyitott ennyire a szíve a szerető Atya Istenről szóló üzenetre, a teremtéshitre, és Jézust segítő, gondoskodó cselekedeteire. Feladatunk az, hogy Isten

igéjének igazságait közvetítve felkeltsük érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle.

Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi. Eközben hasznos tapasztalatokra tesz szert, tanul, fejlődik. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, a teljes nevelési időben érvényesülnie. Mivel a gyermek szinte egész nap játszik és a gyermek a játékban tanul a legkönnyebben, ezért a játék a tanulás legfőbb színtere. Emellett fontos, hogy a szabad játékot tartsuk tiszteletben.

A tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése és az attitűdök erősítése (például a tanulási folyamatban érzelmek közvetítése a gyermek felé, a gyermeki érzelmek bátor kinyilvánítására motiválás az interaktív közös együttlétben, szövegértés-szövegalkotás megalapozása). Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire és a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A TANULÁS LEHETSÉGES FORMÁI AZ ÓVODÁBAN:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma-megoldás,
- az óvónő által kezdeményezett kötelező foglalkozások, melyek számtalan probléma-megoldási lehetőséget biztosítanak a gyermekeknek.

Törekedjünk a komplexitásra, mert a gyermek a világot komplex módon éli meg. Minden tanulás feltétele a gyermekek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató megtapasztalás, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Érje el az óvónő, hogy a gyermek örömmel és önként vegyen részt a tanulásban. A tevékenység vonzása, a tanulás öröme motiválja a gyermeket. Juttassa sikerélményhez, képességeihez mértén megfelelő feladatokkal, ez bátorságot ad az újabb feladatok vállalásához, megoldásához.

Lényeges, hogy az óvodapedagógus helyesen mérje fel a gyermek értelmi képességeit, és ahhoz mértén fejlessze a gyermek érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, gondolkodását, feladattudatát. A megfigyelésen, tevékenységen, cselekedtetésen kívül a beszéd fontos eleme a tanu-

lási folyamatnak. A megfelelő kommunikáció serkenti a gondolkodást, gondolkodás fejlődésével eredményesebb lesz a tanulás. 3-4 éves gyermekeknél elsősorban a cselekvések, bemutatások, spontán szerzett ismeretek, tevékenységek alapozzák meg az ismeretszerzést, míg az 5-6-7 évesek már igénylik a pedagógus által irányított, megtervezett, magyarázatokkal, cselekedtetéssel, mélyebb összefüggések feltárásával szerzett ismeretek kisebb- nagyobb csoportban való feldolgozását, a tanul-tak rögzítését is.

Ilyen például a matematika. Képességek szerinti differenciálás, egyéni fejlődési ütem alapján matematikai beállítódásnak megalapozása spontán ismeretszerzésben történik, a külső világ tevékeny megismerése, a verselés-mesélés az ének-zene, a rajzolás, festés, kézimunka területeken keresztül. Középső és nagycsoportban viszont már a tapasztalatok megszerettetése, a részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása a feladat. Lényeges az eredményesség érdekében a pedagógus és a gyermekek egyéniségéből, igényéből fakadóan a helyes arány megtalálása, alkalmazása.

A komplexitásból következik, hogy ugyanazt az ismeretanyagot több alkalommal, különböző formában, összefüggésben tárjuk a gyermekek elé. Így alkalma nyílik, hogy az érdeklődésének megfelelően válassza ki azt a formát, ami hozzá közel áll. Kivétel ez alól a mozgás-tevékenység, ami kötelező formában szerveződik.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének sokoldalú ki-elégítése;
- olyan lehetőségek biztosítása, ahol a gyermekek megismerik a felfedezés, a kutatás örömeit, valamint saját teljesítő képességüket;
- a gyermekek egyéni érdeklődésének, fejlettségének megfelelő tevékenységek biztosítása, kreativitásának erősítése;
- a gyermekek önállóságának, figyelmének kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése;
- az értelmi képességek fejlesztése /érzékelés, észlelés, figyelem, fegyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás/, egyéni sajátosságok figyelembevételével, komplex módon;
- a tanulást támogató környezet megteremtése;
- egyéni képességekhez igazodó műveltség-tartalom biztosítása;
- tanulás irányítása során személyre szabott pozitív, egyéni, fejlesztő értékelés;
- a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztés, és annak dokumentálása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- legyen képes a különböző gondolkodási műveletekre: következtetésre, ítéletalkotásra, illetve összehasonlításra;
- ismerje fel az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket;
- feladatmegoldásban / tevékenység végzésekor legyen kreatív, keressen többféle megoldást;
- szándékos figyelmét tudja irányítani, az legyen tartós;
- ismert feladatvégzésnél, tevékenységnél legyen önálló;
- szókinccse, beszéde legyen változatos, gondolatait érthetően, mondatot alkotva legyen képes közölni (5-10p.).

Kötött tevékenységi forma:

- Mozgás, mozgásos játékok
- Bibliai történetek feldolgozása

Párhuzamos tevékenységek biztosítása:

- Ének zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Külső világ tevékeny megismerése
- Külső világ tevékeny megismerése kiegészítve matematikai tartalmú ismeretekkel
- Verselés, mesélés

VI. Tevékenység keretei

VI.1. Külső világ tevékeny megismerése

"És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó."

I. Mózes 1,31

A Biblia tanítását alapul véve a Föld és a világ Isten teremtménye. Célunk az Isten csodálatos világának megismertetése, felfedeztetése, megszerettetése, az ehhez kapcsolódó érzelmi viszony kialakítása.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyainak megismerését segítik elő, illetve amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermekek minél több tapasztalatot, élményt szerezzenek, lássák meg környezetük esztétikumát, összefüggéseit. Tudjanak biztonsággal eligazodni benne. Érezzék, hogy milyen nagy az ember felelőssége a természet alakításában, megóvásában, és ebben Istentől kapott feladatunk van.

VI.1.1. Természeti környezet megismertetése

Az élő természet szépségének, esztétikumának, ökológiai összefüggésének megismertetése során szem előtt kell tartani az óvodáskorú gyermek érzelmi dominanciáját. Ezért szükséges, hogy az élményeiket a természetes környezetükben életjelenségek megfigyelésével szerezzék meg.

Figyeljék meg az évszakok szépségét, változásait, az időjárással összefüggésben. A víz és a napfény szerepét. Az élet keletkezését, a növekedést, rügyeztetésen, palántázáson keresztül. Vegyék észre a külső, és a belső világ összefüggéseit. A növények és állatok, mint élőlények vannak körülöttünk. A gyermeki rácsodálkozás erejével alakuljon ki bennük szeretetük, gondozásuk, megbecsülésük. Tudatosodjon bennük, hogy a teremtetett dolgoknak sokféle segítségre van szükségük a fennmaradásukhoz. A növények, állatok életének megismerésekor ismereteket szerezhetnek, melyik fajnak, milyen segítséget kell nyújtaniuk a fennmaradáshoz.

A természet kincseit gyűjtsék élősarokban, hogy a nap folyamán tovább gyönyörködhesseken bennük, tudatosítva a gyermekekben, hogy mi az, ami kivonható a saját természetes környezetéből. Látogassanak el a múzeumba. Az óvodapedagógus, a fenntartható fejlődés érdekében, helyezzen hang-

súlyt a környezettudatos magatartás alapozására, alakítására, pl.: szelektív hulladékgyűjtők kialakításával. A gyermekek tudják szépnek látni, értékelni és megbecsülni a természetet. Érezzék, tudják, hogy ők, mint gyermekek mit tehetnek annak alakítására, megóvására. Ezek által alakul, fejlődik magatartásuk, viselkedéskultúrájuk.

A kerti munka, az ültetés, a szüretelés összefonódik a külső környezet megismerésére irányuló neveléssel. A kerti munka legfőbb nevelő szerepe a keresztyén világnézet formálásában mutatkozik meg. Tevékenykedés közben szerezenek tapasztalatot az Isten által teremtetett világ szépségéről, amin keresztül az Isten szeretetét felébredszethetjük bennük. Munka közben észrevesznek összefüggéseket, pl. munkánk eredménye Isten áldásán is múlik. Elvetjük a magvakat, gondozzuk, ha Isten megáldja munkánkat, annak gyümölcse is lesz, örömet találunk benne.

A természetvédelem, környezetvédelem hitünkéből adódó feladat. Tanítsuk meg a gyermekeket nyitott szemmel járni, válják mindennapossá a környezetre figyelés; továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzünk hangsúlyt a környezettudatos magatartás alapozására, alakítására. Ébresszük rá a gyerekeket arra, hogy érzékszerveink /szemünk, fülünk, kezünk, orrunk stb./ testünk mind Isten ajándéka, segítségükkel megismerhetjük és élvezhetjük ezerféle csodáját. Isten szeretetből alkotott minket, mindenünk az Ő ajándéka, szabad akaratunk irányításával ezeket jóra kell fordítanunk. Kezeinkkel mi is tudunk kérni, valakinek biztonságot adni, utat mutatni, imádkozni, mást kiszolgálni, úgy, mint Jézus.

VI.1.2. Társadalmi környezet megismertetése

A gyermekhez legközelebb álló egység a család. Hangsúlyoznunk kell, mivel Isten szeret minket, születésünk után nem kell egyedül élnünk, magányosnak lennünk, szülőket adott nekünk, akik gondoskodnak rólunk, szeretettel irányítják növekedésünket. A gyermek kikerülése a családi élet érzelmileg zárt világából egy nyitottabb, nagyobb új környezetbe, az óvodába, kellő pedagógiai tapintat ellenére is okozhat gondot. Fontos tehát, hogy megismerje, kötődjön, biztonságosan mozogjon az őt körülvevő óvodai társadalmi környezetben. A családról alkotott érzelmi alapon lévő ismeretei kibővítenek. Tudatosodjon bennük a családtagok egymáshoz fűződő viszonya. Ismerjék nevüket, címüket, munkájukat. A család összetartozását jellemző szeretet, egymás segítése, elfogadása, megértése válják természetessé számukra.

Ismerjék meg az óvodájukat, a velük egy csoportban járó gyermekek nevét, jelét. Az ott dolgozók nevét, munkáját. Alakuljon ki érzelmi kötődés, megbecsülés, szeretet közöttük. Az óvodán belül biztonságosan közlekedjenek, annak tudatában, hogy mindaz, ami körülveszi őket az övéké. Aktívan alakítsák környezetüket, érezzék annak esztétikai hatását. Alakuljon ki bennük az érték féltése, megóvása. Az óvodát körülvevő környezeti világ megismertetése során közvetlen közlelől találkozzanak különböző szolgáltatásokkal, például:

- orvosi rendelől, - orvos munkájával, betegellátással
- fodrásszattal
- építkezéssel, esetleges szakmunkákkal
- tisztítóval, péküzemmel, élelmiszerüzletekkel, piaccal és az ottani vásárlással
- a közelben lévő intézményekkel
- bölcsőlével - régi emlékek felidézése okán
- iskolával - jövőbe mutatóan

Találkoznak a gyermekek saját fejlődésükkel, növekedésükkel. Mindazzal a közvetett területtel, ami az emberi egészséges életet elősegíti. Mentálhigiénés szokások, egészséges táplálkozás stb. Az emberi testrészek, érzékszervek funkcióinak ismeretével, védelmével. Ismerkedjenek meg a hétköznapi

élet során gyakorolt viselkedési szokásokkal, szabályokkal, az együttélés, a közösségi élet szabályai-
val, a különbözőségek elfogadásával, a társadalomba való beilleszkedés alapvető szabályaival. Legyen
példa előttük az Úr Jézus élete, magatartása.

A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások, a közösség-
hez való tartozás élményének, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismerését, szere-
tetét, védelmét közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosítása fontos feladat. Tudják
a hét napjait, valamint a különböző napszakokat, azok tevékenységeit, az óvodában gyakoroltakat, és
az otthon megélt élményeket. Minden nap részt vesznek a közlekedésben. Szükséges tehát, hogy
megismerjenek egy-két alapvető közlekedési szabályt a gyalogos közlekedésről, és a közlekedési esz-
közökről.

A közlekedési szabályok alkalmazása során elmehetnek:

- repülőtérre
- buszállomásra
- vonatállomásra
- metró állomásra stb.

Ez által a gyakorlatban érthetővé válnak a gyermek számára az ide kapcsolódó fogalmak. Pl. teher-
szállító, személyszállító, tömegközlekedési eszköz, vízi, légi, szárazföldi közlekedési eszközök.

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-
integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó. A megtapasztaláson
alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsé-
nek mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának
bővítése, új fogalmak megismertetése, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd
gyakorlása valósítható meg.

VI.1.3. Matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben alkal- mazása

A matematikai nevelés családi és az óvodai élet területén megjelenő tevékenységek, szituációk al-
kalmával folyamatosan történik. A gyermeki kíváncsiság, megismerési vágy, a kérdések megválaszoló-
sa, az előttünk lévő lehetőségek kihasználása során kell megalapozni a matematikai beállítódást,
szemléletet. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak,
ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi-, ala-
ki-, nagyságbeli-, és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemléle-
te. A természetes környezetben szerzett tapasztalatok, cselekedtetések során lehetőségünk van a
matematikai összefüggések megértésére, számlálásra. Egyes foglalkozási területekbe, (környezet
tevékeny megismerése alkalmával, az irodalmi nevelés, a vizuális nevelés, az ének- zenei nevelés
során) a játékba, a munkába ágyazva együttesen közvetítjük a matematikát. A változások észlelése
szinte elképzelhetetlen a matematikai alapismeretek nélkül.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA, hogy kihasználjon minden spontán lehetőséget:

- megfigyeltetésre, csoportosításra (pl. paprika, paradicsom) nagyság, szín, forma sze-
rint;
- bontásra, egyesítésre;
- halmazképzésre (pl. élőlény, növény, gyümölcs, stb.);
- számlálásra (több, kevesebb, párosítás) 10-es számkörben;
- mennyiségi összefüggésekre (pl. több, hosszabb, rövidebb);

- irányok megkülönböztetésére (pl. jobb, bal) szimmetria;
- névutók gyakorlására;
- térbeli formák érzékeltetésére (pl. építkezés, homokvár);
- hasonlításra, viszonyításra;
- logikus gondolkodásra (pl. gazdálkodás, vásárlás során).

A gyermeki kérdések megválaszolása alkalmával már tudatosabb ismeretnyújtásra van lehetőség. Az óvodapedagógus irányításával szerzett ismeretek formáját minden esetben a gyermek érettsége és az adott téma határozza meg.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA ÖSSZESEGÉBEN:

- Tegye lehetővé a gyermek számára Isten csodálatos világának tevékeny megismerését, felfedezését, megszeretését, pozitív érzelmi viszony kialakulását.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Tapasztalat, élmény szerzése, környezetük esztétikumának, összefüggéseinek megglátatása.
- Spontán és irányított módon ismeretek átadása.
- Isten szeretetének felébresztése a gyerekekben.
- A tudatos környezetre figyelés.
- A családról meglévő érzelmi alapon lévő ismeretei kibővítése. Családokkal való együttműködés személyes példaadás alapján.
- Az óvodát körülvevő környezeti világ megismertetése, természet iránti pozitív érzelmi kötődés kialakítása.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában.
- A gyermeki kíváncsiság, megismerési vágy, a kérdések megválaszolása.
- A matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.
- A matematikai összefüggések megglátatása, számlálás.
- Matematikai részképességek, képességek, gondolkodási műveletek fejlesztése.
- Érzékelés, észlelés, megfigyelés, ok-okozati összefüggések megglátatása.

FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Legyenek tájékozottak az évszakokkal kapcsolatban, tudjanak különbséget tenni közöttük.
- A gyermekek ismerjék az őket körülvevő világot, lássák meg a természet szépségeit, kincseit, változásait, ok-okozati összefüggéseit.
- Ismerjék és szeressék az állatokat, gondozzák őket.
- Ismerjék a témához tartozó fogalmakat.
- Válgják fontossá az élő környezet megbecsülése, védelme, aktív alakítása.
- Ismerjék meg népi kultúránkat, viselkedési szokásokat, protestáns hitünkkel meg egyező ünnepeinket.
- Tudják a környezetükben élő személyek nevét, a családtagjaik és önmaguk nevét, címét, foglalkozását, saját születési idejüket.
- Legyenek tájékozottak az óvoda környezetvilágáról, a környezetükben lévő szolgáltatásokról.

- Gyakorolják az elemi közlekedési szabályokat, ismerjék a közlekedéshez tartozó alapvető fogalmakat.
- Érdeklődjenek a matematika iránt, tudjanak logikusan gondolkodni, legyenek tisztában a névutókkal, relációs fogalmakkal, mennyiségbeli és térbeli összefüggésekkel.
- Legyenek képesek helyesen használni a relációkat, névutókat.
- Legyenek képesek helyesen használni a térirányokat. Tárgyak, személyek halmazok sorba rendezése megnevezett mennyiségi tulajdonságok alapján.
- Dolgok rendezése meghatározott tulajdonságok szerint.
- Irányított összehasonlítások: játék a "leg"ekkel.
- Szavakban történő összehasonlítás, becslések, az összefüggés fennáll-e adott tárgyak, személyek, halmazok között.
- Mennyiségek összemérése térben (hosszúság, szélesség, vastagság, bőség). Mennyiségek összemérése tömegük szerint. Eltérő térfogatok, súlyok értelemszerű összemérése.
- Számlálásban két mennyiség összehasonlítása: melyik több, mennyivel több, különbség megállapítása.
- Semmi és az üres fogalmainak ismerete.
- Tő és sorszámnevek fogalmának ismerete 10-es számkörben.
- Melléknevek fokozatainak helyes használata.
- Ellentétek, ellentétpárok felismerése, logikus gondolkodás.

VI.2. Hitéleti tevékenységek

„Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, ... tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”

Mt. 28,19-20

Az óvodai keresztyén nevelés létjogosultsága teljesen világos Jézus Krisztus missziói parancsát tekintve. Az óvónők, az óvodai dolgozók nagy felelősséggel tartoznak a gyermekek felé, a megélt hétköznapiakkal. A keresztyén erkölcs elültetésénél, a szeretet, a megbocsátás, az önzetlenség példája hogyan valósul meg. A gyermeknek éreznie kell a körülöttek lévő felnőttek hitét, Istenhez való kötődését. Együtt, őszintén tekintsünk az Isten csodálatos tetteire, alkotásaira. Imádságainkban meleg, elfogadó, bizalmas légkörben éreztessük Isten jelenlétét, közelségét. Feladatunk, hogy a gyermekeket önálló imádkozó életre neveljük.

A hitéleti nevelés célja:

- A 3-6 éves gyermekek evangéliumi nevelésén keresztül történő harmonikus lelki fejlődése.
- A bibliai történetek, az imádság és az ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása.
- Az óvodapedagógus és a katechéta személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Mennyei Édesatyá felé.
- A gyermek Istenélményein keresztül a család életének kedvező alakulása.
- A gyermek hitre jutása és Jézus Krisztus melletti, korának megfelelő döntéshez segítése.

- A keresztyén hit ismereteinek főleg érzelmi szintű elsajátítása.

A hitéleti nevelés és hitre nevelés csak az evangélium szellemében valósulhat meg. Feladatunk, hogy, a gyermek személyiségét, érzelmét, értelmét a közösségi, szociális viszonyulásait ennek tükrében segítsük elő. Elsősorban a szülő felelős a gyermeke lelki neveléséért, fejlődéséért. Az alapot otthonról kapja. Ezért fontos a szoros együttműködés a családdal. A 3-6 éves gyermek érzelmi beállítódása miatt a hozzá közel álló felnőttek véleményét fogadja el. Az előttük lévő példa, a szülő hite, hitélete nagymértékben meghatározza az ő gondolatait, élményeit. Ezért fontos szerepet tölt be a biztonságos családi háttér az Istenkép kialakulásában. Intenzív módon inkább átéljük, mint megértjük a hitbeli dolgokat.

Korcsoportonként más és más szempontok szerint szükséges felépíteni a keresztyén nevelés anyagát. A nekik szóló gyermekdalok, a bibliai és evangéliumi történeteken keresztül érhet el hozzájuk Jézus üzenete. A Bibliából egy-egy rövid mondat felolvasása, megtanulása segítheti számukra az üzenet megértését. A 3-4 éveseknek csak felolvassuk az aranymondást, 5-6-7 éveseknek 2 hetente tanítunk egy gondolatot, mondatot a Bibliából. Az énekek tartalmukkal, és dallamukkal egyaránt a bibliai tanítás elmélyülését szolgálják, valamint az esztétikai élmények erősödését. A válogatásnál tekintettel kell lenni a gyermekek hangterjedelmi adottságaira, értelmi fejlettségükre, sőt még a mozgásigényükre is. Az óvodai nevelés során figyelembe kell vennünk a 3-6 éves gyermek életkori sajátosságait, a játékosságot, az egyéni bánásmódot.

A történeteket a gyermekeknek üzenetet közvetítő nézőpont választásával tolmácsoljuk. A történeteket igeszerűen, és gyermekszzerűen tanítsuk. Törekedjünk arra, hogy szemléletes, részletes, de ne túl hosszú legyen. Színes képanyag használata (flanel, képek, plakátok) segíti a megértést. Fontos, hogy a hitben élő pedagógus is azonosulni tudjon a történettel, a mondanivalóval. A történetek hangsúlyosan a szerető, gondoskodó, őrző, a gyermekekre különös figyelmet fordító Istenről szóljanak (Jézus gyermekkor, motiváló erejű pl. hogyan viszonyul az emberekhez, a segítségre szorulókhoz). Ismerjék meg a gyerekek a Bibliában szereplő családokat. Feladatunk, hogy hidat építsünk az egyházi hagyomány és a jelen helyzet, a tananyag és a gyermek tapasztalati világa között.

Az ünnepek szintén közvetítik a keresztyénség üzenetét a gyermek számára. A Karácsony, a Húsvét és a Pünkösd ünnepe más mondanivalót kap. Jézus születésével, halálával, feltámadásával. Törekednünk kell, hogy az Isten hatalmas szeretetét érezzék meg az ünnepek során.

Az együtt-ünneplés elősegítheti, hogy a szülők bekapcsolódjanak a gyülekezeti életbe. Feladatunk az élő kapcsolat kialakítása a család, az egyház és az óvoda nevelési színterein. Az óvodai hittanítás a keresztyén óvodai nevelés nélkülözhetetlen része, és gazdagítja a gyermeknevelés eredményességét. Az anyanyelvi nevelés terén pl. szókincsbővítés, ismert szavak tartalommal való megtöltése történhet. A külső világ megismerésekor világunkat a Teremtő Isten szemszögéből ismerjék meg. A vizuális és manuális fejlesztés során lehetőség nyílik a bibliai történetek feldolgozására. A zenei képességek fejlesztése során a megismert egyházi énekek, valamint a zenehallgatási anyag kínál sokoldalú fejlesztési lehetőséget.

ÁHÍTAT

A hitéleti nevelés heti egy alkalmán kívül szükséges, hogy a gyermekek és a felnőttek is az Úr Jézussal kezdjék a napot, áhítat formájában. Ez korcsoportonként, és pedagógusonként változó formában történhet. Célja: hogy a gyermek érezze, tudja, hogy az Úr Jézus ma is és minden nap velük szeretne lenni, rá kell figyelni, Ő szól hozzájuk. Ismerjék meg a gyerekek, hogy a Bibliában Isten szava szól. Onnan tudhatjuk meg üzeneteit. A reggeli áhítatok alakalmával elcsendesedéssel, Bibliai történetekkel, beszélgetés formájában, imádsággal, énekléssel, meghitt hangulat biztosításával hangolódunk rá

a napunkra. A bibliai történetek kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, az ünnepek aktualitását. A történeteken keresztül megérik Isten szeretetét és gondoskodását.

KERESZTYÉN IRODALOM

Az evangéliumi történeteken keresztül a gyermekek számára könnyebben érthetővé válik mindaz, amit Istenről, Jézusról hallanak. Egyéni személyes életükhöz, mindennapjaikhoz viszi közelebb, kézzelfoghatóbbá teszi azt, hogy mit jelent a hit, hinni Jézusban.

Amennyiben népi, vagy irodalmi művet válogatunk, gondoljunk a heti bibliai történet üzenetére, mondanivalójuk erősítheti egymást. Természetesen sohasem keverhetjük össze a kettőt (az előadásmódban sem), csupán a morális gondolat komplexitására gondolunk. Olyan mesét kell tehát választanunk, amelyeknek tanulsága, hangulata nem zavarja meg keresztyén szellemű nevelésünket. Az evangélium üzenetét tolmácsoló verseket különösen keresztyén ünnepi alkalmakra tervezzük.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Az óvodai munkatársak példaként éljék meg a hétköznapiakat.
- A keresztyén erkölcsöt ültessék el a gyermekekben, aki ezáltal is értékes emberré, személyiséggé formálódhatnak.
- Önálló imádkozó életre neveljen.
- A hitéleti nevelés, életre bátorító katechézis.
- Jutassák el a gyermekekhez Jézus üzenetét. A bibliából egy-egy rövid mondat, aranymondásként felolvasása, tanítása segíthet ebben.
- A keresztyén tartalommal bíró énekek a biblia üzenetének megértését és annak elmélyülését szolgálják.
- Üzenetet közvetítsen, hidat építsen az egyház és a gyermek tapasztalati világa között.
- A gyermekkel éreztessék meg, hogy az Úr Jézus ma is és minden nap velük szeretne lenni, rá kell figyelni, Ő szól hozzájuk. Ismertessék meg a gyerekekkel, hogy a Bibliában Isten szava szól. Onnan tudhatjuk meg üzeneteit.
- Ismertesse meg az evangéliumot tolmácsoló verseket.

FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A gyermekekben alakuljon ki életkori szintjüknek megfelelő Istenkép.
- Ismerjék és tudják, hogy a Biblia szent könyv, Isten ígését tartalmazza.
- Ismerjenek bibliai történeteket.
- Ismerjenek egyházi, keresztyén énekeket, tudják, hogy az ének Isten dicséretére történik.
- Tudják, hogy a templom Isten háza és annak megfelelően kell ott viselkedni.
- Tudják, hogy ezt a világot Isten teremtette, minket is Ő alkotott, ezért hálával forduljunk felé.
- Alakuljon ki bennük az imádság, az Úr Jézussal való kapcsolatteremtés igénye.
- Érezzék, hogy az Úr Jézus őket is nagyon szereti.
- Keresztyén erkölcs egy-két alappillére jelenjen meg az életükben, és váljon igényüké.
- Harmonikus, boldog, békés, Istenre figyelő személyiséggé váljanak

VI.3. Verselés, mesélés

Ahhoz, hogy a gyermek aktív befogadója legyen a művészi és egyéb alkotásoknak, óvodáskorban kell megalapozni az irodalmi fogékonyságát.

A verselés, mesélés a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi, etikai fejlesztésének egyik legfőbb segítője, az anyanyelvi nevelés fontos eszköze. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Az óvodáskorú gyermekek fogékonyak az esztétikumra, ezt a vershez és meséhez való viszonyuk is mutatja.

A szeretet, a jóság, a gyűlölet, a nagyravágyás, szerénység, összefogás, részvét, stb. elvont fogalmait, az emberi érzések tükrében, konkrét, belső képi formában ismeri meg a gyermek. Az irodalmi nevelést megalapozó nevelés, a mesélés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik. A gyermekre a vers hangulati színezete, ríme, ritmusa intenzíven hat. Később a nagycsoportban már a tartalma is érzelmeket vált ki belőle, belső képvilágban jelenik meg. A mese – képi és konkrét formában esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mesébe a gyermek könnyen beleéli magát, azonosulni tud vele, könnyen közlekedik saját valósága és a csodavilág között. A mesében bármi megtörténhet, semmi sem lehetetlen. Fontos, hogy segítsük a gyermek értelmi és érzelmi fejlődését, mesével, verssel, dramatikus játékokkal. Az élőszavas mesélés során jelenjen meg a metakommunikáció széles skálájának használata.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkarímek, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre, mely a kisgyermek mindennapos mentális higiéniájának elmaradhatatlan része. A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés lehetősége kínálkozik. Törekedjünk arra, hogy a mesélés, verselés alkalmával személyes példát adjunk a gyermekeknek. Fejlesszük az aktív szókincsüket. Alakítsuk ki a gyermekben a helyes fogalmakat, tiszta beszédet. Ösztönözzük őket a pontos megnevezésre, önkifejezésre és, a választékos kifejezésre. A gyermek saját vers és mese alkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolásával történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a klasszikus és a kortárs szépirodalmi művek (magyar költők versei, elbeszélései, novellái) mellett a népmesék (állatmesék, tündérmesék, stb.), népköltészeti alkotások által ismertessük meg a népi kultúránk kincseit. A ritmikus, és humoros versek, mozgásos népi mondókák, dúdolók, szólások, közmondások, nyelvtörők az anyanyelvi nevelés fontos eszközei, hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazásával, a csoportösszetétel figyelembe vételével, a mese, vers anyag megválasztásával elsősorban a Kárpát-medencei kultúrák gazdagságát bemutató nevelés valósul meg.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- A gyermek értelmi és érzelmi fejlődésének segítése, mesével, verssel, dramatikus játékokkal. Jelenjen meg a metakommunikáció széles skálájának használata.
- Az aktív szókincs fejlesztése.

- A helyes fogalmak, tiszta beszéd kialakítása a gyermekben egyéni differenciált módon.
- A helyes légzés elősegítése, a tér-időérzék, verbális emlékezet, beszédszervek fejlesztése.
- Anyanyelvi kódok fejlesztése, az összefüggő szövegmondás, pl. mesefolytatás, saját mese kitalálására buzdítás.
- Gyermeki személyiség megismerésére, fejlesztése, képességeik feltárása.
- Évszakokhoz kötődő verses mesék dramatizálása.
- A könyv szeretetének kialakítása a gyermekekben.
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása, mely segíti a gyermekeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek szívesen ismétlik a verseket, rigmusokat
- tudják az ismert irodalmi anyagot ünnepekhez kapcsolni
- a mese képi megjelenítésére legyenek képesek
- legyen igénye a hallott, ismert mű újrhallgatására
- képesek legyenek magukat önállóan, összefüggően kifejezni, gazdagodjon a szókincsük, ismerjék a szavak jelentését, használják megfelelően azokat
- tudjanak mesét, történetet kitalálni, elkezdett történetet befejezni, s azt mozgással megjeleníteni, dramatizálni, bábozni, az előadáshoz kreatív módon eszközt készíteni
- várják, igényelik a mesehallgatást
- élmények hatására népköltészeti kötődés alakuljon ki a gyermekekben
- ismerjenek evangéliumi verseket, történeteket.
- tudjanak könyvben kép alapján tájékozódni, óvni a könyvet
- figyelmesen tudják meghallgatni az óvodapedagógust és társaikat

VI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

"Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti. Amit lát is már inkább megjegyzi, de amiben ő maga is tevékenyen részt vesz, az biztosan bevésődik az emlékezetébe."

Kodály Zoltán

A gyermek élményeit sokféleképpen ki tudja fejezni. Szabad önkifejezéséhez, a fantáziavilágának képi úton való kifejezéséhez szükség van élményekre. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Ehhez fontos és szükséges az életkornak megfelelő vizuális tapasztalat gazdagítása (amelyek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik fejlődését), és hogy kialakítsuk a gyerekekben a szép meglátásának, befogadásának igényét, az esztétikai érzékenységet. Az érdeklődés, a motiváció, a jó légkör befolyásolja, hogy környeze-

tünkből mit veszünk észre. Ebből következik, hogy csak szeretetteljes légkörben lehet alkotni, önmagunkat kreatívan kifejezni. A felnőtt közreműködése szükséges ahhoz, hogy a gyermek észrevegye az Isten által teremtett természet és az ember harmóniájában, ami gyönyörködtető, ami esztétikus.

Elengedhetetlen feladatunk a gyermeki alkotó tevékenység biztosítása, a képi, térbeli megjelenítés sokféle vizuális lehetőségének megmutatása. Fontos, hogy elegendő idő álljon a gyermek rendelkezésére.

zésére. Egész nap folyamán teremtsük meg az ábrázoló tevékenység feltételeit (légkörben, és változatos eszközökben). Így kap készítményt a gyermek arra, hogy templomi, bibliai történeti élményeit rajzaiban, festményeiben is meglelvenítse.

A csoportszobában biztosítunk a gyermekek részére egy viszonylag állandó területet, ahol bármikor kipróbálhatja képességeit, megvalósíthatja ötleteit, ahol rendelkezésére állnak a megfelelő anyagok, eszközök. A színek gazdag világával találkozhatnak a természeti környezetükben. Az évszakok színeinek meglátatásával, a gyönyörű színekben pompázó virágoskertek megcsodálása alkalmával, a mesekönyvek nézegetése során természetesen sajátítsák el a gyermekek az ismereteket.

A gyermekeket ismertessük meg a rajzolás, mintázás, kézimunka során különböző anyagokkal, eszközökkel továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal. Az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személység fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, karcollással készítsenek képeket. Érzékeltsük a gyermekekkel az anyagok alakíthatóságát, pl. gyurma, só-lisztgyurma, agyag, gipsz. Az agyagban "nyomot" hagyhatnak, és negatív formákat hozzanak létre, majd gipsszel öntsék ki, így pozitív formát kapnak. Használják fel a természetes anyagokat, gallyakat, textilt, bőrdarabokat, alakítsanak képet fonalból, termésekből, textiltől. Séták, kirándulások alkalmával összegyűjtött természetes anyagokból készítsenek játékokat pl. rongybaba, csutkababa. Nyújtsunk élményt a népi játékok megtekintésével, megismertetésével, hogy régen a gyerekek mivel játszottak, hogyan készítették el azokat. Építés során variálják a teret, ehhez különböző méretű dobozokat, textíliákat használjanak. Ismertessük meg a gyermekeket különböző technikákkal (pl. kollázs, montázs, batik, lenyomatok, viaszkarok, makettek, terepasztalok készítése). Ismerkedjenek meg a gyerekek a szövés, fonás, varrás alapttechnikájával.

A jeles napi készülődések során a gyerekek vegyenek részt az ünnepekhez kapcsolódó jelképek közös elkészítésében (pl. adventi koszorú készítése, mézeskalács gyúrása, díszítése, karácsonyi gyertyaöntés, tojásfestés, és különböző díszítőtechnikák elsajátítása, májusfa szalagozása). Nyáron növényekből fonjanak koszorút, készítsenek népi játékokat stb. Képző- és népművészeti alkotásokkal, képekkel való ismerkedés, nézegetés során közelebb kerül hozzájuk a művészet, esztétikai érzékük az érzelmi hatások alatt fejlődik.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Az életkornak megfelelő vizuális tapasztalatszerzés biztosítása.
- Alakítsa ki a gyerekekben a szép meglátásának, befogadásának igényét, az esztétikai érzékenységet.
- Biztosítson szeretetteljes légkört.
- A gyermeki alkotó tevékenység biztosítása.
- Elegendő idő álljon a gyermek rendelkezésére.
- Az állandó területet biztosítása, ahol rendelkezésére állnak a megfelelő anyagok, eszközök.
- A gyermek megismertetése a rajzolás, mintázás, kézimunka során alkalmazható különböző anyagokkal, eszközökkel.
- Az anyagok alakíthatóságának megérettetése.
- A fenntarthatóságra való nevelés keretein belül természetes anyagok használata, természetes anyagokból készítsenek játékokat. Keressen új megoldásokat a környezettudatos, kreatív gondolkodásra.

- Élmény nyújtás a népi játékok megtekintésével.
- Különböző technikák megismertetése pl. kollázs, montázs, batik, lenyomatok, viaszkarok, makettek, terepasztalok készítése.
- Szövés, fonás, varrás alaptechnikájának megismertetése.
- Az ünnepekhez kapcsolódó jelképek közös elkészítése.
- Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.
- A spontán beszéd formáinak fejlesztése: az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése.
- Kiállításon láttak, a kapcsolódó élmények megbeszélése.

A FEJLŐDÉS EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a képalkotásban egyéni módon jelenítsék meg élményeiket,
- legyen képes emlékezet után, saját elképzelése alapján díszítő munkát, modellt létrehozni,
- tartsák értékesnek társaik munkáját és mondjanak véleményt azokról,
- elemi térvizonyokat tudjanak megjeleníteni,
- a színeket, formákat gazdagon és ötletesen használják,
- eszközöket rendeltetésszerűen használják, tudják alkalmazni a különféle technikai eljárásokat,
- megfigyelés alapján legyenek képesek formázni, kiemelve a jellegzetes jegyeket, egyszerű mozgást, részformát is tudjanak megjeleníteni,
- rendelkezzenek koordinált szem-, és kézmozgással.

VI.5. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

"A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, amelyekbe csak a zene világít be."

Kodály Zoltán

Az éneklés, a hangszerek hangja Istentől való ajándékok. A keresztyén ember számára az egyházi ének egyúttal olyan imádság, amely Istent magasztalja. A szeretet-kapcsolat a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. Megismerhetik a gyermekek a zsoltárokat, dicséreteket, magyar néphagyomány által őrzött dalanyagot. Az élményalapú értékközvetítés eszközével éneklés, körjáték illetve mondókázás a művészeti, esztétikai és érzelmi nevelés szempontjából kiemelt helyet kap. Énekelni mindig lehet, amikor arra belső indítást érzünk. Keresztyén énekeink tanítását azonban nem ajánlott a népi gyermekdalokkal együtt megoldani, erre teremtsünk külön alkalmat.

resztyén énekeink tanítását azonban nem ajánlott a népi gyermekdalokkal együtt megoldani, erre teremtsünk külön alkalmat.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A zenei nevelés olyan terület, mely nem korlátozódik a foglalkozások időtartamára. Az éneklés, zenélés az áhítatok során a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. Napközben bármikor adód-

hat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A komplex foglalkozások inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére. Így a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Feladatunk, hogy a felhasznált zenei anyagot igényesen, életkornak és az adott csoport képessége szintjének megfelelően, énekes-mozgásos játékok, szokások, hagyományok dalaiból, illetve az írt műdalokból ünnepekhez, a természetváltozásához igazodóan válogassuk. A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmat biztosítsunk. Fejlesszük a gyermekek nyelvi képességeit, mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.

A gyermekek ismerjenek minél több ölbeli játékot, amelyet a felnőttekkel közösen játszhatnak, ismertessünk meg sok mondókát, kiolvasót, melyet különböző játékhelyzetben is tudnak alkalmazni. Ismertessünk meg olyan énekes játékokat, melyet álló helyzetben játékos mozdulatokkal eljátszhatnak. Játszanak kérdés-felelet játékokat. Ismerjék meg a csigavonalat, a hullámvonalat, a szerepcserére épülő játékokat. A körjátékok lehetnek szerepcserés, párválasztásos, és sorgyarapodós, párcserés, kapus, hidas játékok. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Képesek legyenek a pentaton hangkészletű énekes játékok befogadására. Játék közben közvetve szervezzük meg a zenei készségek fejlesztését és ismertessük meg a zenei alapfogalmakat. Figyeljék meg a csendet, a környezetük hangjait és 2-3 hangszer hangját.

Keltsük fel a gyermek érdeklődését a zenehallgatás iránt, örömmel vegyenek részt abban. Olyan műveket gyűjtsünk össze, melyet saját magunk tudunk előadni a gyerekeknek. Jelenjen meg a komponált (modern és klasszikus) műzene is.

Kísérjük a dalokat egyenletes lüktetésű mozdulatokkal, később érezzék meg a mondókák, dalok ritmusát, a motívumok hangsúlyát. Különböztessék meg a dalok ritmusát az egyenletes lüktetéstől. Az óvónő a dalokat úgy válassza ki, hogy azokhoz ismétlődő, egyenletes lüktetést segítő mozdulatokat lehessen kitalálni. A nyolcad, negyed ritmusképeken túl jelenjen meg a szinkópa és a szünet ritmusképlet is. Készítsenek ritmushangszereket (egyszerű népi hangszereket), és használják is. Figyeljen az óvónő arra, hogy a gyerekek lassabban énekelnek, mint beszélnek.

A kissé lelassított mondókák, énekek segítsék a helyes artikulációt, a szavak szép pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa éreztesse meg a magyar nyelv kifejező erejét, szépségét. A hangutánzó szavak éneklése segítse a magán és mássalhangzók pontos kiejtését, kiejtését. A sok mondóka, dalszöveg adjon alkalmat a szókincs bővítésére. Ne csak a passzív, hanem az aktív szókincsük is bővüljön. Fejlődjön a nyelvi kommunikációs készségük. A számukra nem érthető szavakat emeljük ki és magyarázzuk meg, hogy ne csak skandálják, hanem jól is értsék, amit énekelnek.

Mint minden területen itt is gondoljunk arra, hogy a művészi tevékenységeket nem célszerű egymástól elválasztani. A bibliai történetek ábrázolásra, dramatizálásra, zenélésre ösztönözhetnek és ezeknek lehetőségét ne csak biztosítsuk, hanem magunk is kezdeményezhetünk kiegészítő zenei betéteket.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Ismerjék meg a gyermekek a zsoltárokat, dicséreteket, a magyar néphagyomány által őrzött dalanyagot.
- A felhasznált zenei anyag, életkornak és az adott csoport képessége szintjének megfelelő válogatása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése.

- Ölbeli játékok, énekes játékok, mondókák, kiolvasók játékos mozdulatok, kérdés-felelet játékok, csigavonal, a hullámvonal, szerepcserére épülő játékok, körjátékok, szerepcserés, párválasztásos, és sorgyarapodós, párcserés, kapus, hidas játékok megismertetése.
- Szeretet-kapcsolat és biztonságérzet kialakítása.
- Zenei élmény nyújtása.
- Pentaton hangkészletű énekes játékok befogadtatása.
- A zenei készségek fejlesztése.
- Dallambújtatás megismertetése.
- Környezetük hangjának és 2-3 hangszer hangjának megismertetése.
- Zenehallgatás iránti igény kialakítása.
- Az egyenletes lüktetés, a nyolcad, negyed ritmus, a szinkópa és a szünet, gyors, lassú érzékeltetése.
- Ritmushangszerek készítésére ösztönzés, és használatuk segítése.
- A helyes artikuláció kialakítása.
- A szókincs bővítése, nyelvi-kommunikáció fejlesztése.

A FEJLŐDÉS EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Ismert dalokat tudjanak alkalmazni, ünnepekhez kapcsolni.
- A gyerekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyerekek gátlások nélkül egyedül tudjanak természetes tempóban járni, tempót tartani, illetve önállóan énekelni, felelgetős dalt énekelni társaival.
- Tudjon élvezettel figyelni a hallott zenére.
- Dallamotívum alapján ismerjen fel egyszerűbb dalokat, képes legyen ezek visszaéneklésére.
- Különböztessék meg a zenei fogalom párokat /magas-mély, lassú-gyors, halk-hangos/.
- Érezzék az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Tudjanak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Legyenek képesek néhány térforma alakítási lehetőséget létrehozni, cselekvéssel dalritmust, egyenletes lüktetést kifejezni.
- Tudjanak „népi rögtönzött ritmus hangszereket” készíteni.
- Egyszerűbb táncos mozgást tudjanak végezni.
- Ismerjék az óvodában előforduló hangszereket.
- Képesek legyenek a pentaton hangkészletű énekes játékok befogadására.
- Tudjanak halkabban, hangosabban, magasabban, mélyebben beszélni, énekelni, próbálkozzanak a dallambújtatással.

VI.6. Mozgás

Az egészséges kisgyermek szinte szüntelenül mozgásban van. Életkoruk, egyéni fejlettségük szerint valamennyien természetes mozgásokat végeznek. A külső ok majd a környezet, amely a legkülönbözőbb mozgások végzésének lehetőségeit kínálja, s a belső késztetést ingerli. A belső indíték egy biológiai megalapozott szükséglet, ami aktivitásra, folytonos mozgásra, tevékenységre készíteti a gyermeket, s a szükséglet levezetése során és nyomán lép fel a funkcióöröm, ami motiválja az ismétlődést, tehát serkentőleg hat vissza a mozgáskésztetésre. Az óvodás gyermekek számára a mozgásos játékok az örömelemény forrásai, s minden időben és helyen keresik rá az alkalmat. Egyénileg vagy

kiscsoportban, gazdag fantázia világuk folytán, sokféle módon változatossá teszik az átélt játékokat, játékos gyakorlatokat.

VI.6.1. Az óvodai testnevelés célja

A gyermeki személyiség fejlesztése mozgásos tartalmakon keresztül, a funkcionális megértésre törekedve. Ennek eredményeként a fizikailag aktív életvitel tartós magatartássá válik felnőttkorban is. Az ehhez szükséges tudás, készségek és meggyőződések elsajátítása.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely- és helyzetváltoztató valamint a finommotoros mozgáskészségek tanulásának, a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza. Ezt sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének - a szókincs, az elemi fogalmi gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődése - segítése történik meg a mozgásformák megnevezésével.

A MOZGÁSFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGEI

- A szabad játékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes mozgása.
- A mozgás tevékenységen belül.
- Mindennapi mozgás.
- Differenciált mozgástevékenység.

A gyermekek mozgását két nagy csoportra kell bontanunk:

A SZABAD, SPONTÁN MOZGÁS

Az önálló, felfedezéssel, kísérletezéssel formálódó természetes mozgások fejlődése mellett a gyermek egész személyiségfejlődésével közvetlen kapcsolatban állnak. A szabad, spontán mozgás alkalmával lehetőséget kell biztosítanunk a mondókák, énekek ritmusára történő testgyakorlatok végzésére, körjátékok, dalos népi játékok játszására, melyek fejlesztik a gyermekek figyelmét, s formálja zenei ízlésüket is. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Az udvaron elhelyezett mászóókák, pörgő-forgó játék, fészekhinta, mérleghinta, homokozó, kisház komplex módon támogatják az óvodás korú gyermekek fejlődését. A fészek és mérleghinta serkenti a vestibuláris rendszert (egyensúlyérzékelés), ritmusérzékenységet. A mászóókák erősítik a kar-, láb, törzsimozgást; fejlesztik az egyensúlyt, koordinációt. A pörgő-forgó játék fejleszti a térérzékelést, forgás közbeni testkontrollt. Mindeközben a szabad játék során megvalósuló csoportos játékhelyzetek elősegítik a gyermekek szociális és érzelmi fejlődését, különös tekintettel a konfliktuskezelésre, az empátia, valamint a szabálykövetés képességének alakulására.

Az aszfaltos területet használjuk ki a különböző labdajátékok végzésére, biciklizésre, mely fejleszti az ügyességet, a szem-kéz-láb koordinációt. Biztosítsunk minél több lehetőséget a szabad spontán mozgásra a helynek megfelelően. Pl. bordásfal, ugráló labda, lépegető, stb. használata játékidőben. A játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figye-

lembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Mindennapos frissítő torna

A mindennapos mozgás feladata az egészség megszilárdítása, a fizikai képességek elért színvonalának fenntartása, a jártasságok, mozgáskészségek megszilárdítása, a gyermek mozgásigényének kielégítése, és a rendszeres testgyakorlás szokásának kialakítása hozzájárul az egészséges életvitel kialakulásához, a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez. Ezt az időjárás függvényében, a szabadban valósítsuk meg. A mozgásos játékokat egészítsük ki 1-2 gimnasztikai gyakorlattal. Naponta legalább 10 - 15 perc erejéig. Lehetőséget kell adni a gyermekek számára az állóképesség fejlesztésére szolgáló futás és a szökdelés különböző változataival, kúszás, mászás gyakorlatok összekapcsolására. Ismerkedjenek meg mozgásos népi játékokkal (labdajátékok, szembekötősdik, kötélhúzás, bújócska, ugróiskolák, célba dobások kövekkel, kavicsokkal). A mindennapi mozgásban fontos szerepe van a kézi szerek felhasználásának. A mindennapos irányított testmozgásba beépíthetők a zenére vagy zenei ritmusra végzett mozgásos tevékenységek, játékok és táncok – különösen a népi játékok és a néptánc –, amelyek hatékonyan támogatják a mozgáskultúra játékos, táncos formában történő fejlesztését.

Mozgásfoglalkozás

Heti 1 alkalommal szabadban, vagy teremben történjék. A mozgás és a sport nemcsak a testi fejlődés, egészség fejlesztésének, a kondicionálásnak, motoros képességek és készségek, az erőnlét és a mozgás teljesítmények kialakításának és továbbfejlesztésének eszközei, hanem megfelelő felhasználással célszerű és céltudatos pedagógiai munkával a sokoldalú személyiségformálás eszköze is. pl. alkalmazkodó-képesség, akaratú tényezők, stb.

Helyváltoztató mozgások	Helyzetváltoztató mozgások	Finommotoros (manipulatív mozgások)
járások	ugrások-érkezések	gurítások
futások	esések	dobások
szökdelések	gördülések	elkapások
oldalazások	fordulatok	ütések
irányváltoztatások	átfordulások	rúgások
kúszások	függések	labdavezetések
mászások	támaszok	húzások-tolások
függeszkedések		emelések
gurulások		hordások

A mozgásfoglalkozásokon jelenjen meg:

- Játék /szerep-, szabály, küzdő játék/
- rendgyakorlatok
- gimnasztika (kar-, láb-, törzsmozgások)
- szabad gyakorlatok
- kézi szer-gyakorlatok
- járás, futás, ugrás, csúszás, mászás
- dobások, támasz-, függés-, egyensúlyozó-gyakorlatok

A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolják a különböző mozgásokat. Világos, konkrét értékelés támogatja a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás alakulását.

A 3-4 éves gyermekek mozgásos foglalkozásának középpontjában mindig a játék álljon, oly módon, hogy az alapmozgások - járás, futás, kúszás, mászás, és gimnasztikai gyakorlatok is - játékos tevékenységet jelentsenek a gyermekeknek. Ebben az életkorban a természetes és a nagymozgások fejlesztésére kell helyezni a hangsúlyt. Ez a futásgyakorlat megismertetésével, támaszgyakorlatok gyakorlásával a gimnasztika alapjainak lerakásával érhető el.

A 4-5 éves gyermekek mozgásos foglalkozásában továbbra is szerepeljen a játék, s az egész foglalkozás játékos jellegű és dinamikus legyen. A követelményszint növekedését nemcsak a nehezebb gyakorlatok jelentik, hanem a végrehajtás minősége. A futógyakorlatokkal a biztos futás fejlesztése legyen a cél. Ez fejleszti a tér- és időérzékletet. Alakítsuk ki a gyermekekben az irányok ismeretét /jobb - bal/. Ebben az életkorban már az egyensúlyérzék fejlesztését kell kitűzni, csúszással, mászással összekötve. A leugrás, mélyugrás az egyensúly fejlesztését segíti elő.

Az 5-6-7 éves gyermekek mozgásos foglalkozásának anyaga az előző évek gyakorlataira épül, azokból nagyon sok ismétlődik magasabb követelményszinten. A gyakorlatok lehetnek versengéssel összekötve, hogy egyéni képességeik kibontakozhassanak. Helyzetfelismerő képességüket, mozgástapasztalatakat gazdagítsuk. A szem, kéz, láb koordinációja, az összerendezett mozgás kialakítása a feladat. Kerüljön előtérbe a finommotorika fejlesztése a kézi szerek különféle fogásmódjainak gyakorlása során. Ez az írásképesség előkészítésének nélkülözhetetlen megalapozása.

A gyermekek ismerjenek meg sok olyan mozgásos játékot és gyakorlatot, amely elősegíti az anatómiai és élettani fejlődésüket, növeli szervezetük erejét, ellenálló-, teherbíró-, alkalmazkodóképességüket, edzettségüket. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és az egészséges életmódra nevelés hatásait. A mozgás folyamatában jussanak el a gyermekek az együttes és szép mozgás élményéhez, keltse fel a mozgás iránti vonzalmukat.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Szabad, spontán mozgás lehetőségének biztosítása.
- Szervezett mozgások vezetése.
- A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek éhatárainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció fejlődésének elősegítése.
- Az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert játékba ágyazot-tan fejleszti.
- Az egyensúlyérzék fejlesztése.
- Vállöv erősítése.
- Labdajátékok végzése.
- A szem, kéz, láb koordinációjának fejlesztése.
- Az egészség megszilárdítása, a fizikai képességek elért színvonalának fenntartása, a jártasságok, mozgáskészségek megszilárdítása.
- Az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével a gyermek mozgásigényé-nek kielégítése, ösztönzés a mozgásra, az egyéni lemaradások kompenzálása.
- Kézi szerek felhasználása.
- A sokoldalú személyiségformálás.
- Rendgyakorlatok, gimnasztika, szabad gyakorlatok, járás, futás, ugrás, csúszás, má-szás, dobások, támasz, függés, egyensúlyozó gyakorlatok alkalmazása.

- Természetes és a nagymozgások fejlesztése.
- Versengéssel összekötve, az egyéni képességeik kibontakoztatása.
- A finommotorika fejlesztése.

FEJLŐDÉS EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- sajátítsák el a természetes mozgás elemeit /járás, futás, kúszás, mászás, stb./,
- ismerjék a vezényszavak tartalmát, legyenek képesek azt megfelelően végrehajtani,
- legyenek képesek irányváloztatásra,
- bátran tudjanak kisebb akadályokat átugrani, a kézi szereket biztonságosan használni (labdagurítás, dobás, célzás stb.),
- gerendán, padon, (rézsútosan is) tudjanak egyensúlyozó járásban végigmenni,
- mozgásuk legyen összerendezett (kéz - láb - szem koordinációja),
- páros lábon és fél lábon szökdéljenek, egyensúlyozzanak,
- finommotorikájuk alakuljon ki,
- verseny/küzdő játékban a szabályt tudják betartani,
- csapatjáték esetén értékeljék a közösségi szellemet, annak függvényében játszanak,
- versenyjátéknál legyen kitartásuk.

VII. Az óvoda ünnepei, hagyományai

Az ünnepek szépséget, értelmet adnak a hétköznapiaknak. Ismertessük meg a gyerekekkel az ünnepek keresztyén tartalmát. Ezáltal más jelentőséget kapnak. Nem csak örömszerzés alkalmává válik, hanem hálaadás lehetőségévé is.

EGYHÁZI, NEMZETI ÜNNEPEINK

Óvodánk keresztyén szellemiségből adódó ünnepek		Nemzeti ünnepeink	
Befogadó Istentisztelet	Az új gyermekek megáldása	október 23.	az 1956-os forradalom ünnepe
Reformáció ünnepe	Emlékezés a protestáns hitelvek kialakulására		
Új munkatársak fogadalomtétele	Egyházi törvényünk értelmében		
Advent időszaka	Adventi készülődés, ünnepvárás van az óvodában, várakozás időszaka „Ne féljetek, mert Megváltó született néktek” - Közös karácsonyi áhítat a gyermekekkel a templomban		
Karácsony			
Virágvasárnap	"Áldott, aki jött az Úrnak nevében" A gyerekek halljanak arról, hogyan ünnepelték az Úr Jézust	március 15.	Az 1848-as forradalom ünnepe
Húsvét	Nagypéntek - Keresztyén üzenet közvetítése - nevelés nélküli nap, a hangsúlyt az Úr Jézus győzelmére helyezzük, amit a világ felett aratott. Mi is örülhetünk, mert nekünk sem kell félnünk, Jézusban bűnbocsánatot kaphattunk.		

Óvodánk keresztyén szellemiségből adódó ünnepek		Nemzeti ünnepeink	
Mennybemenetel Pünkösöd	Jézus felment, és vissza fog jönni. Bibliai történet elmondása alkalmával mondjuk el a gyerekeknek, hogy Jézus értünk jött a földre, és most visszament az Atyához, de Lelkével a szívünkbe költözött, most így van itt velünk.		
Kibocsátó Istentisztelet	Az iskolába menő gyermekek búcsúztatása és megáldása.		

HAGYOMÁNYAINK, PROGRAMJAINK

Óvodánk hagyományai		Programjaink	
Halacskanap	Óvoda hagyományaként Halacskanap szervezése, a két telephely közös vidám délutánja a szülőkkel együtt.	Templomlátogatás	Minden óvodai csoport évente egy alkalommal vásárnapi Istentiszteletre megy a templomba. Az újonnan érkezők a Befogadó Istentisztelet alkalmával, az iskolába menők a Kibocsátó Istentisztelet alkalmával is. Gyülekezettel való kapcsolattartás
Advent időszaka	Gyertyák gyűjtása. Szülőkkel együtt közös hangolódás gyülekezetünk templomában. Csoportos karácsony	Színházi, zenei programok	Két havonta egy alkalommal kulturális program a gyerekeknek, meghívott előadókkal
Farsang	Jelmezverseny, együtt játszás	Fényképezés, tanfolyamok	
Szülői Gálaest	A szülők által szervezett műsoros, táncos, játékos est	Iskolalátogatás	Tanköteles korú gyermekekkel ellátogatunk református iskolánkba
Húsvét	Húsvét ünnepén a hagyományok megtartása Népi hagyományok felelevenítése.	Nevelőtestületi értekezletek	Évnyitó értekezlet Féléves értekezlet Évzáró értekezlet
Anyák napi készülődés Anyák napi köszöntés	A legdrágább emberi kapcsolat az édesanya, és a gyermek között Isten ajándéka. Éreztessük a gyermekekkel ennek értékét. A gyermekek saját kézzel készítenek ajándékot, mellyel az óvodában köszöntik édesanyjukat.	Hétfői megbeszélések 2 hetente	
Családi kirándulás évzáró műsorral	Családokkal közös kirándulás keretében a csoportonként a gyermekek-verssel, dramati-	Felnőtt áhítat minden héten	

Óvodánk hagyományai		Programjaink	
	zálással, bepillantást engedve az elmúlt év műveltség tartalmaiba.		
		Családlátogatás	
Jeles napok	Néphagyományaink, azok jelképeinek megismerése.	Fogadóóra	
		Gyereknapi	Évente változó programmal, meglepetéssel készülünk

Az óvoda hagyományainak szervezésekor a Pedagógiai Programban felsorolt irányelveket kell szem előtt tartani. Megvalósításukat rugalmasan kezeljük. Fenntartjuk a változtatás lehetőségét. Az aktuális éves Munkatervben rögzítjük, hogy mely programokat kívánjuk előtérbe helyezni, azt milyen formában, időpontban kívánjuk lebonyolítani.

Ezt minden évben a nevelési évről érkező évről a tapasztalatok alapján megvizsgáljuk, és ez alapján tervezzük a következő év programjait.

VIII. Óvoda kapcsolatai

VIII.1. Családdal

A gyermeknevelés elsődleges színtere a család. Ezért fontos, hogy a család és az óvoda (az a közösség, ahol a gyermek a napjának legnagyobb részét eltölti, ahol nevelő hatások érik) közös elvek - kiemelten a keresztény nevelés - alapján forduljanak a gyermek felé. Ezért szükséges a családokkal jó kapcsolat kialakítása.

A gyermekek megismerésén túl lehetőségünk legyen a szülőkkel is megismertetni az óvodai nevelésünk céljait, feladatait hogy közös koncepciót képviseljünk. Erre tekintettel és a sikeresen működő kapcsolat kialakítása érdekében fontos, hogy a szülők tájékozódni tudjanak rólunk, minél konkrétabb és hitelesebb ismeretek birtokában dönthessenek mellettünk. Ennek érdekében minden évben a beiratkozás időszaka előtt bemutatkozó alkalmat szervezünk, melyen megismerhetik a várható fogadó csoportok óvodapedagógusait, pedagógiai programunkat, az épületet.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Ennek alapfeltétele a szoros együttműködés.

1. Személyes kapcsolat alapján
 - Napi kapcsolatok
 - Beszélgetések
 - Családlátogatások
 - Szülővel egyeztetve, óvodalátogatás
 - Fogadóórák (igények szerint)
2. Közös programok
 - A családokat mindjobban bevonja az óvoda életébe
 - Szülői értekezletek
 - Közös kirándulások szervezése
3. A szülők tájékoztatása a gyermekek aktuális

- ovi Kréta rendszeren keresztül
- fejlettségi szintjéről,
- fejlődési jellemzőiről,
- fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentumok alapján,

Az óvoda vállalja az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemléletformálás direkter módszereit is.

- a) Előadások szervezése a szülők részére, gyermeknevelési, családi, és keresztyén élet alapkérdéseiben. Külső előadók felkérése, cikkek ajánlása, faliújságra helyezése.
- b) Motiválás az óvodai dokumentumokban megfogalmazott normarendszer elfogadására, nevelési felfogásba építésére.
- c) A családok által képviselt különböző gondolkodásmódokból fakadó értékek elfogadása.
- d) A szülőkkel, gyermekekkel való közös gondolkodás, véleménycsere, döntés eredményeként a programmal összeegyeztethető plurális értékek beépítése az óvoda normarendszerébe.
- e) Az óvodánkba került HH (hátrányos helyzetű), és a HHH (halmozottan hátrányos helyzetű) gyermek családjával speciális inkluzív kapcsolat kialakítása.

VIII.2. Gyülekezettel

A gyülekezet lelkesze minden héten közös áhítatot tart az óvoda minden gyermekének. Új gyermekek bemutatkozása és megáldása a templomban a nevelési év elején. Az iskolába felvett gyermekek búcsúztatása a nevelési év végén.

Ünnepek, közös megemlékezés esetén a gyermekek műsorral készülnek a gyülekezeti ünnepekre. Év közben egy-egy vasárnap az óvoda gyermekcsoportjai részt vesznek a gyülekezeti Istentiszteleten.

Célunk, hogy a gyermekeken keresztül a családok is bekapcsolódjanak a gyülekezet életébe.

VIII.3. Társintézményekkel

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. Az együttműködés alapja az ismeret, a megfelelő információ.

Rózsakerti Demjén István Református Általános Iskolával

Együttműködés keretei: 1. Iskolalátogatás a nagycsoportosok részére; 2. Kölcsonösen tájékoztatjuk egymást az intézmények programjairól, eseményeiről; 3. Közös programokat szervezünk.

A református iskolában tovább folytatódhat a keresztyén szellemiségű nevelés. Ezt a lehetőséget minden lehetséges fórumon közvetítjük a családok felé.

Együttműködésünk célja, hogy az óvodánkban folyó nevelés alapja lehessen az iskolai nevelésnek és oktatásnak, kiemelten kezelve a keresztyén értékeket és hitünk megélését.

A kerület iskoláival

Tájékoztatást adunk a szülőknek a kerület többi iskoláiról.

Együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy a kimenő gyermek aktuális fejlettségi szintjét és a fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentumot kérhetik.

Konzultációs lehetőséget biztosítunk az óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről.

Család- és Gyermekjóléti Központtal

Az óvoda gyermekvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart a család- és gyermekjóléti központ koordinátorával, aki a problémák megoldásában segítséget tud nyújtani.

Kerületi pedagógiai szakszolgálattal

Problémás gyermekekkel kapcsolatban konzultálunk a szakszolgálat szakembereivel. Szakértői vizsgálat lefolytatása, szülői vagy óvodapedagógus kezdeményezésére. Iskola alkalmassági vizsgálatra küldjük a rászoruló gyermekeket.

Református Pedagógiai Intézettel

Továbbképzéseken, konferenciákon, szakmai napokon, és az évente megrendezésre kerülő szakmai találkozókra való részvétel. Az igazgató törekszik részt venni a havi rendszerességű Országos Óvodavezetői Értekezleten.

Református Egységes Módszertani És Gyógypedagógiai Intézettel

Sajátos nevelési igényű és problémás gyermekek szűrését és szakellátását (fejlesztését) végzik. Ezen gyermekek nevelésében, fejlesztésében, fejlesztési lehetőségek feltárásában tanácsot adnak. Kérésünkre egyes esetekben konkrét segítséget nyújtanak.

Szaktanácsadókkal

Kérjük segítségüket és szakmai támogatásukat.

Református és más felekezethez tartozó óvodákkal és határon túli református testvérintézményekkel kapcsolat építése

Egymás munkájának megismerése, folyamatos segítése. Közös szakmai nap szervezése.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Gyermekorvossal

Védőnő óvodalátogatása, gyermekek növekedésének ellenőrzése. Szükséges szűrővizsgálatok elvégzése iskola előtt. Gyermekorvos vizsgálata. Fogászati kezelések (törvényi előírások lehetőségeihez mérten).

IX. Gyermekvédelem az óvodában

A gyermek nevelése elsősorban a család feladata, óvodánk csak segítő, kiegészítő szerepet tölt be. A gyermek fejlődését az óvoda csak a szülővel egyetértésben, együttműködve, a szülő hozzájárulásával tudja biztosítani. A gyermekvédelmi feladatok során mindig erre az együttműködésre, illetve a mentális védelmi lehetőségek maximális kihasználására törekszünk.

Az óvodánkba érkező gyermekek szociális és anyagi helyzetének felmérése alapján a veszélyeztetettség megelőzése, segítségnyújtás a feladatunk.

Óvodánk feladata elsősorban a prevenció. A gyermekek felmérése, további gondozása folyamatos odafigyelést kíván, a gyermekeket, a csoportot évente több alkalommal gyermek és ifjúságvédelmi szempontok szerint ellenőrizni kell. Ha szükséges a további ellátás (szakellátások, hatósági intézkedések, stb.), a gyermekvédelmi munkatársunk felveszi a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal, a területi koordinátorral, aki tanáccsal ellátja, illetve megteszi a megfelelő lépéseket, a gyermekvédelmi

támogatás megállapítását kezdeményezi. A kerület gyermekvédelmi munkaközösség alkalmain tevékenyen részt vesz. Feladatunk a Gyermekjóléti Szolgálatot mindjobban megismerni, és ha szükséges segítségüket igénybe venni.

Budafok-Tétényi CSALÁD- és GYERMEKJÓLÉTI Központ

1225 Budapest, Nagytétényi út 261. tel: 424-7492

Kerületi pedagógiai szakszolgálat - Családsegítő Központ

1221 Budapest, Szent István tér 1.

Az igazgató gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

IX.1. Gyermekvédelmi feladatok

A gyermekek védelmét biztosító ellátások formái (óvodánk lehetőségeihez képest): természetbeni juttatások, személyes gondoskodást nyújtó ellátások. A gyermekek hátrányos helyzetére vagy veszélyeztetettségre utaló jelek esetében a lehetséges okok feltárása családlátogatások alkalmával. Gyermekvédelmi munkánkat a preventív szemlélet jellemzi, s ennek jegyében különös figyelmet fordítunk azon gyermekekre, akik nagycsaládban nevelkednek, illetve a szülőkkel szoros együttműködésben kísérik figyelemmel az egyszülős családokban élő gyermekeket is, törekedve arra, hogy közös munkánk minden esetben a gyermekek javát szolgálja.

Az óvodapedagógusok a gyermekekkel megismertetik az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően az óvodai nevelés során mindazt a magatartásformát /a tiltásokat és az elvárható magatartást/, amely betartásával elkerülhetők a veszélyforrások. Ezt dokumentálni szükséges. Anyaotthonból érkező gyermekek fogadása szeretetteljes környezetben, melynek célja, hogy az esélyegyenlőtlenségek csökkenjenek. Kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, hogy az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése megvalósuljon. A gyermeket illető jogok szellemében szükséges biztosítani az egyenlő hozzáférést, s az esélyegyenlőség feltételeit.

Az óvoda nevelőtestületének gyermekvédelmi feladatai:

- Új gyermekek befogadásának előkészítése, beilleszkedésük elősegítése.
- Családok sokoldalú megismerése.
- Biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni, és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni.
- A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervet készíteni és végrehajtani.
- A felzárkóztatást megszervezni.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén javasolni.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséreni, szükség esetén jelezni a hiányzást az illetékesek felé.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően, a különböző támogatásokhoz való hozzájutás lehetőségeiről tájékoztatást adni.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Gyermekvédelmi munkaterv elkészítése nevelési év elején.
- Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése.
- A nevelési év elején tájékoztatja a szülőket, a gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén, milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
- Városi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel.
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között. Nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoportos óvónőkkel végzi.
- Amennyiben előfordul, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Elősegíti az óvodapedagógusok munkáját. Szükség esetén családlátogatást végez a csoportos óvónővel.
- Évente egyeztet a Család- és Gyermekjóléti Központtal.
- Munkájáról félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten.

Az igazgató gyermekvédelmi feladatai:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása.
- A problémák, tünetek felismerése.
- Szakember, szakszolgálati segítség igénylése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- A támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése.
- A Család- és Gyermekjóléti Központtal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés.
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

A gyermekek egyéni, differenciált fejlesztése érdekében a tehetséggondozás, illetve a felzárkóztatás elsőrendű feladatot hárít az óvodapedagógusokra. Elsősorban a gyermekek felmérése során az átlagtól eltérő eseteket kell kiszűrni, majd a megfelelő fejlesztési lehetőségeket kell megtalálni, biztosítani számukra.

X. Csoportos szakmai dokumentumok

A pedagógusok a Pedagógiai Program alapján vezetik a csoportnaplót az oviKréta felületén.

A CSOPORTNAPLÓ TARTALMAZZA:

- Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját,.
- A gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,

- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat, szervezési feladatokat, a tervezett programokat és azok időpontjait, a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit (a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt), az értékeléseket,
- a feljegyzést a csoport életéről.

Az óvoda a gyermek szociális, értelmi, beszéd-, hallás-, látás és mozgásfejlődésének eredményét, fejlődését folyamatosan nyomon követi - szükség szerint, de legalább félévenként - írásban rögzíti. A gyermek fejlődését nyomon követő, folyamatosan vezetett dokumentáció tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A gyermekekről egyéni fejlődési napló és fejlesztési terv készül.

EGYÉNI FEJLŐDÉSI NAPLÓ TARTALMAZZA:

- Az anamnézist, melyet a gyermekek óvodba kerülése után készítenek el.
- A gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A gyermekek óvodai életének szabályait, szokásait a felsorolt dokumentumokon kívül, a Házi rend is tartalmazza.

XI. Óvodai élet megszervezésének elvei

Az óvodai nevelés a pedagógiai program alapján valósul meg. Óvodai tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermek egészséges fejlődéséhez fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

A tanköteles korukat megelőző nevelési évtől differenciált, a gyermekek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskolaelőkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt naponta összesen 45 perces időkeretben. A gyermekek fejlődésének nyomon követéséhez az OviKréta rendszert használjuk, az ebben lévő dokumentációban kiemelt figyelmet helyezünk az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezésére, készségek, készségek rögzítésére. *A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.*

A rendszerességnek és ismétlődésnek fontos szerepe van az érzelmi biztonság megteremtésében. A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

XI.1. Az óvoda szervezeti és időkeretei

A napirendet úgy alakítottuk, hogy a szülők - a házirendben meghatározottak szerint - gyermeküket az óvodai tevékenység zavarása nélkül behozhassák és hazavihessék. Napi- és heti rendünket megtervezzük, de a spontán adódó lehetőségek érdekében rugalmasan kezeljük. Napirendünket úgy szervezzük, hogy elkerüljük a felesleges várakozási időt.

Csoportjaink általánosan megjelenő *napirendje* (a korosztályok egyedi eltérését figyelmen kívül hagyva):

Időtartam	Tevékenység
7:00 – 8:30	Gyermekek érkezése, szabad játék, gondozási tevékenység
8:00 – 8:30	Folyamatos reggeli
8:30 – 8:40	Hangolódás, készülődés az áhítatra
8:40 – 9:00	Áhítat
9:00 – 12:00	Mindennapos mese-vers, torna, ének, játék, korosztálynak megfelelő tevékenység biztosítása, részképességek fejlesztése; játék a szabadban; ismeretszerző séta, kirándulás
12:00 – 13:00	Gondozási tevékenység; ebéd
13:00 – 14:30	Pihenés / alvás
14:30 – 15:30	Gondozási tevékenység; uzsonna
15:30 – 17:30	Szabad játék, szabadon választott tevékenység; szolgáltatások igénybevétele

A heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. Az elfoglaltságok konkrét tartalma, sorrendje, szervezeti formája az óvodapedagógusok módszertani szabadságának körébe tartozik.

Tervezetten szervezett tevékenység:

- Külső világ tevékeny megismerése
- Matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben való alkalmazása
- Hitéleti tevékenységek, Bibliatörténet
- Verselés, mesélés mondókázás, anyanyelvi nevelés
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
- Mozgás

Délelőtt							Délután
Hétfő	Telephelyen közös áhítat; Székhelyen csoportonként reggeli áhítat	Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában	Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések	Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban	Egyéni fejlesztések	Anyanyelvi nevelés	Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron
Kedd	Csoportonként reggeli áhítat	Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában	Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések	Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban	Egyéni fejlesztések	Anyanyelvi nevelés	Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron
Szerda	Telephelyen csoportonként reggeli áhítat; Székhelyen közös áhítat	Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában	Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések	Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban	Egyéni fejlesztések	Anyanyelvi nevelés	Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron
Csütörtök	Csoportonként reggeli áhítat	Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában	Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések	Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban	Egyéni fejlesztések	Anyanyelvi nevelés	Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron
Péntek	Csoportonként reggeli áhítat	Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában	Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések	Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban	Egyéni fejlesztések	Anyanyelvi nevelés	Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron

XI.2. Óvodánk személyi feltétele

Óvoda dolgozói	Fő
Elsősorban felsőfokú végzettségű főállású óvodapedagógus	21 pedagógus: 10*2 + a vezető
Pedagógiai asszisztens	3
Óvodatitkár	1
Nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők	10

Az óvoda személyi ellátottsága biztosítja a működés optimális feltételeit.

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Óvodánk pedagógusainak képzettsége biztosítja a gyermekek megfelelő fejlesztését. Pozitív modellként állhatnak a gyermekek előtt, hitükkel, emberi értékeikkel, gyakorló keresztyéniséggükkel, szaktudásukkal. Elfogadó, segítő támogató attitűdjükkel mintát jelentenek a gyermekek számára. Személyiségükben empatikusak, nyitottak a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadására, fejlesztésére (bár a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését is igényli). Kiegyensúlyozott légkört biztosítanak a gyermeki személyiséget övező bizalom megvalósulásához. A nemzetiségi és migráns gyermekek nevelésénél figyelembe kell venni, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét. Szakmai munkájukat rendszeres munkaközösségi megbeszélésekkel, továbbképzéseken való részvétellel, újonnan megjelent szakirodalom beszerzésével, megismerésével végzik, ezzel biztosítják az innovatív pedagógia elvének megvalósítását.

Óvodánkban dolgozó munkatársak személyi alkalmasságának alapvető feltétele a keresztyén lelkiiség elfogadása és képviselete. A nevelőtestület tagjaitól elvárás, hogy a mindennapi nevelőmunka során hitelesen közvetítsék a keresztyén értékeket, biztosítsák a lelkiiség szerinti bánásmódot, valamint a vallási és erkölcsi neveléshez illeszkedő nevelési- és műveltség tartalmak átadását. Fontos, hogy a dolgozók személyisége, hivatástudata és szemlélete összhangban álljon az óvoda keresztyén szellemiségével, biztosítva ezzel a gyermekek harmonikus, értékközpontú fejlődését.

Az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak hitükkel, személyiségükkel, értékes munkájukkal járulnak hozzá az óvodai munka eredményességéhez. Fontos, hogy a csoportokban együttműködő óvodapedagógusokkal szakmai téren, valamint személyiségükben is úgy tudjanak együtt dolgozni, hogy az a gyermekek javát szolgálja. Egymást kiegészítve, pedagógiai szemléletüket egyeztetve, a pedagógiai programukat szem előtt tartva, egy célért, a gyermekért végezzék feladatukat, Isten segítségével. Az óvodai nevelés eredményességét segíti az óvónő, a pedagógiai asszisztens és a dajka, illetve valamennyi munkatárs folyamatos együttműködése, összehangolt munkája, pozitív attitűdje, a befogadó szellemiségű óvoda, az intervenciós nevelés kialakítása érdekében. Ezért a feladatok megbeszélése, a segítség formájának áttekintése, egyeztetése feltétlenül szükséges. A gyermekek előtt példa értékű a felnőttek egymás közötti kapcsolata, beszéde, hangneme, bármely munkaterületen is dolgoznak.

Az „Egymást különbnek tartván magatoknál” ige tudatában, mindenki a maga feladatát végezze el lelkiismeretesen.

XI.3. Óvodánk tárgyi feltétele

Óvodánk, annak ellenére, hogy lakótelep szélén helyezkedik el, mégis nyugodt környezetben található.

Óvodánk udvarán több nagy fa található, ami biztosítja az árnyékot, a jó levegőt. Az udvari mászókak kiválasztásának szempontjai voltak: a biztonságosság, valamint az, hogy fejlessze a gyermekek többirányú mozgáskészségét, ügyességét. Mindkét telephelyen az udvari játékok kialakítása az Unió előírásainak megfelelően történt. A gyermekek tevékenységét gazdagítja a virágoskert, veteményeskert, amit az udvar elkülönített részén alakítanak ki és művelnek az óvónők segítségével.

Az óvoda tárgyi ellátottsága biztosítja a működés optimális feltételeit. Rendelkezünk a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvodánkban használt tárgyi eszközök könnyen hozzáférhetőek, elhelyezésük biztonságos, a gyermekek fejlődését biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel a gyermekek változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek számára a biztonságos, kényelmes környezet, az egészségvédelem, a mozgásigény, játékigény kielégítése áll a középpontban. A sajátos nevelési igénynek megfelelő tárgyi, és eszközfeltételeket biztosítunk.

Az óvoda munkatársainak biztonságos, jó légkört eredményező munkakörülményt, megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk. A szülők fogadására a lehetőséget megteremtjük. A gyermekek biztonsága érdekében, a bejárati ajtóra elektromos zárat szereltettünk fel.

XI.3.1. Berendezés

Az eredetileg adományként kapott csoportszobai bútorzatot - asztalokat, székeket, játékpolicokat - folyamatosan újakra cseréljük, hogy a gyermekek esztétikai érzékének fejlesztését elősegítsük. Célul tűztük ki, hogy megteremtjük a biztonságos játék feltételeit, valamint biztosítsuk a szükséges játéket. Terveink szerint ezt folytatjuk.

A gyermekek szivacson, műanyag ágyakon alszanak. A gyermeköltözőkben öltözőszekrények állnak a gyermekek rendelkezésére.

Fejlesztési terveink:

Szeretnénk eleget tenni az Oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI.8) MKM rendelet, illetve a 11/1998. (VII. 24.) módosított változatában előírtaknak. Hiányok pótlása, az elhasználódott, megrongálódott berendezések felújítása, cseréje.

XI.3.2. Programunk megvalósításához szükséges eszközrendszer

A nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékének előteremtésekor szem előtt tartottuk az Alapprogramban előírtakat és a 20/2012. (VIII. 31.) rendeletet.

HELYISÉGEK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodában rendelkezésre áll
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő	összesen 10
gyermekágy/fektető tároló helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) valamennyi gyermekágy tárolására alkalmas) csoportonként 1		igen
tornaszoba, sportszer-	óvodánként (székhelyen és		igen

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodában rendelkezésre áll
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m²/fő	összesen 10
tárral	telephelyen) 1		
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
óvodapszichológusi helyiség	ha az óvodapszichológus alkalmazása kötelező óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában helyben alakítandó ki.	-
játszóudvar	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
igazgatói iroda	óvoda székhelyén és azon a telephelyen, amelyen az igazgató-helyettes, illetve tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása nem kötelező 1		igen
igazgató-helyettesi iroda	ha az óvodában igazgató-helyettes alkalmazása kötelező (székhelyen és telephelyen) 1		nem
tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes	Ha az óvodában tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephelyen 1		-
óvodatitkári iroda	ha az óvodában az óvodatitkár alkalmazása kötelező óvoda székhelyén 1		igen
nevelőtestületi és könyvtárszoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A könyvtárszoba abban az esetben alakítható ki a nevelőtestületi szobával együtt, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi. A könyvtárszoba legalább 500 könyvtári dokumentum befogadására legyen alkalmas, az óvodapedagógusok felkészüléséhez.	igen
általános szer-tár/raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
többcélú helyiség (szülői fogadásra, tárgyalásra, ünnepek megtartására alkalmas helyiség)	óvodánként (székhelyen vagy telephelyen) 1		igen

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodában rendelkezésre áll
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő	összesen 10
orvosi szoba, elkülönítő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az óvoda egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint a gyermekek ellátása – aránytalan teher és többletköltség nélkül a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.	-
gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi.	igen
gyermekmosdó, WC helyiség	gyermekcsoportonként 1 (WC - nemenként 1)	Gyermeklétszám figyelembevételével. Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi.	igen
felöltöző	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.	igen
felöltöző mosdó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.	igen
felöltöző WC helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével.	igen

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodában rendelkezésre áll
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő	összesen 10
	amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógy-pedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.	
felnőtt zuhanyzó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.	igen
mosó, vasaló helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen külön van a két helyiség
szárító helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol a szárító helyiség a mosó, vasaló helyiséggel együtt kialakítható.	
felnőtt étkező	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		-
főzőkonyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	-
melegítő konyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
tálaló-mosogató	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
szárazárú raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	-
földesárú raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	-
éléskamra	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	-
karbantartó műhely	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában.	igen
kerekesszék tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol mozgáskorlátozott gyermekeket nevel-	-

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodában rendelkezésre áll
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /főnek.	összesen 10
ételhulladék tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen

HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
1. Csoportszoba			igen összesen: 10
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1		igen összesen: 257
gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1		igen összesen: 257
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével		igen összesen: 40
fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben		igen
szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben		igen
játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1		igen
könyvespolc	gyermekcsoportonként 1		igen
élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1		igen
textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1		igen
edény- és evőeszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1		igen
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1		igen
2. Tornaszoba			igen
tornapad	2		igen
tornaszőnyeg	1		igen
bordásfal	2		igen
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet			igen
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglal-	igen

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
		tak szerint.	
3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba			igen
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		A pedagógiai programban foglaltak szerint.	igen
tükör (az asztal szélességében)	1		igen
Asztal	1		igen
Szék	2	Egy gyermek, egy felnőtt.	igen
Szőnyeg	1		igen
já téktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1		igen
4. óvodapszichológusi szoba			-
Asztal	1		-
Szék	4		
Szőnyeg	1		
Könyvek, iratok tárolására is alkalmas polc	1		-
5. Játszóudvar			igen
kerti asztal	gyermekcsoportonként 1		igen
kerti pad	gyermekcsoportonként 2		igen
Babaház	gyermekcsoportonként 1		-
udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1		igen
Takaróháló	homokozónként 1		igen
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök			igen
6. Igazgatói			igen
íróasztal és szék	1-1		igen
tárgyalóasztal, székekkel			igen
Telefon			igen
Fax			-
Könyvszekrény			igen
Iratszekrény			igen
Elektronikus adathordozó szekrény			-
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal			igen
számítógépasztal és szék			-
7. Igazgató-helyettesi, tagintézmény-, intéz-			Óvodatitkári iroda

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
ményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda			
(a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)			
íróasztal és szék	1-1		igen
Iratszekrény	1		igen
Telefon	1		igen
számítógépasztal és szék			-
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1		igen
8. Nevelőtestületi szoba			igen
fiókos asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is			-
Szék	pedagóguslétszám szerint 1		igen
könyvtári dokumentum	500	Az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez.	igen
Könyvszekrény	2	Legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen.	igen
Fénymásoló	1		Óvodatitkári szobában
Tükör	1		-
9. Többcélú helyiség			igen
tárgyalóasztal székekkel	1		igen
10. Orvosi szoba, elkülönítővel	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	Amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva.	-
11. Gyermekeköltöző			igen
öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló	igen
Öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével		igen
12. Gyerme mosdó, WC helyiség			igen
Törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével		igen
Falitükör	mosdókagylónként 1		igen
rekeszes fali polc (fogmosó tartó)	gyermeklétszám figyelembevételével		igen
Tisztálkodási és egyéb felszerelések			
egyéni tisztálkodó sze-	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosó	igen

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
rek		pohár	
tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó	-
Fésűtartó	csoportonként 1		igen
Törülköző	felölt és gyermeklétszám szerint 3-3		igen
Abrosz	asztalonként 3		igen
Takaró	gyermeklétszám szerint 1		igen
ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3		-

A FELNÖTTEK MUNKAÉVGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
szennyes ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
mosott ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
Mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik	igen
Centrifuga	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik	igen
Vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
Vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
Szárítóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
Takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
Hűtőgép	óvodánként 1		igen
Porszívó	óvodánként 1		igen

A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközajtánként)			
különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás,	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	igen

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
barkácsolás) eszközei			
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	igen
ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök		az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
a természeti-emberi tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok		az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök			
Televízió	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		-
magnetofon/CD lejátszó/hangfalak	három csoportonként 1		igen
diavetítő vagy projektor	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
Vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint	igen

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
projektor vagy írásvetítő	1		-

EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Óvodánkban rendelkezésre áll
étel-mintavétel (üveg-tartály) készlet	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	amennyiben étel kiosztása folyik	igen
Elsősegélyláda	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint	igen
gyógyszerszekrény (zárható)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint	-
amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint		
tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint		

Szakmai felszereltség terén a hiányok pótlása folyamatosan történik.

Speciális eszköz igény biztosítása kielégítő. A keresztyén neveléshez szükséges kiegészítő eszközöket, a gyerekekkel együtt készítik el az óvodapedagógusok, így oldják meg a gyermekek motiválását, elősegítve fejlődésüket. Arra törekszünk, hogy a foglalkozáshoz szükséges szemléltető eszközök a bibliai történetek megértését segítsék elő. Hozzá közelebb a gyermekekhez a régi kor stílusát, világát, segítsenek hozzá a játékos feldolgozáshoz. Törekszünk arra is, hogy a foglalkozásokat a természetben való megfigyelés módszerével, természetes anyagokkal való manipulálással dolgozzuk fel. A többoldalú érzékeltetés érdekében viszont szükséges az eszközök bővítése.

Szakkönyvek beszerzése, valamint a könyvtárunk bővítése a pedagógusok szakmai fejlődését segíti elő. A könyvek gyűjteménye az óvónők saját gyűjteményéből, tulajdonukból, és a vásárolt irodalomból

tevédik

össze.

XII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette:

Bp. 2025.06.25.

Gyenes László

igazgató

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület sz. határozatában elfogadta.

Bp. 2025.08.25.

A nevelőtestület képviselőjében:

Gyenes László

Visszler Margit

A Pedagógiai Programot a Budapest-Budafoki Református Egyházközség Presbitériuma, mint Fenn-
tartó 2025.09.02. sz. határozatában jóváhagyta.

Budapest, 2025.09.

László

aláírás

Margit

aláírás

A Pedagógiai Programot a Szülő Munkaközösség megismerte.

Bp. 2025.09.

.....

aláírás

A Pedagógiai Programot az Igazgatótanács megismerte, véleményezte.

Bp. 2025.09.

László

aláírás

Minden óvodai csoportunk

Publikálás formája:

- Honlap
- KIR
- Igazgatói iroda

Irattári szám:

ÉRVÉNYESSÉGI ZÁRADÉK

Érvényességi rendelkezések

A helyi pedagógiai program érvényességi ideje:

A Fenntartói jóváhagyástól számítva – a nevelőtestület határozata alapján, visszavonásig - érvényes.

Az óvodai Helyi Nevelési Program módosításának lehetséges indokai:

- szülői igények változása
- fenntartói javaslat
- nevelő testületi határozat
- törvényi változások

A módosítás - döntés előkészítő szervei:

- Nevelőtestület
- Szülői Munkaközösség
- Presbitérium

A pedagógiai program életbelépése, érvényessége:

A Pedagógiai Program 2025. szeptember 01-től lép életbe és határozatlan ideig érvényes.